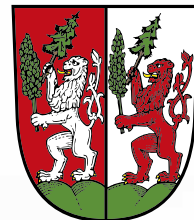

Bělohradské listy

Vydáno 26. 2. 2021 • Ročník XXI • Cena 16 Kč

1 / 2021

Cena lidského života

Všichni už máme koronavirus a věci s ním spojených plné zuby. Média omílají téma ze všech stran až k naprostému přesycení a znechucení veřejnosti. Vyvolávají tím vlnu odporu, která u části populace vede k nárůstu agresivity. Asi nejviditelnější je to v „diskuzích“ na sociálních sítích. Často je to čtení jen pro otrlu, plné urážek a nadávek. A pořád se to stupňuje. Často si říkám, kde se v lidech bere tolik zloby. A proč, když záminka je leckdy malicherná. Jak děsivý život asi musejí mít, když z nich pokaždé, když s jejich názorem někdo nesouhlasí, vyvě nenávidí jako láva. A erupce jsou stále ničivější. K oblíbeným tématům „diskuzí“ patří (kromě kritiky veškerých zdravotních opatření) i zlehčování počtu zemřelých. Netuším, kolik jich bude za tři týdny, až vyjde toto číslo Bělohradských listů, ale ke dnešku jich je patnáct a půl tisíce. Jen pro přehlednost: Bělohrad má (podle posledního sčítání) zhruba 3 700 obyvatel, Hořice 8 500, Nová Paka 9 000, Jičín 17 000. Kolik měst musí obrazně „vymřít“, aby ti, kteří hledají argumenty, proč nedodržovat žádná pravidla, byli konečně spokojeni? Těžko říct, neboť jsou tu ještě slovní hříčky o úmrtí na koronavirus nebo s koronavirem. Třešničkou na dortu je pak nešťastné tvrzení, že se (především z finančních důvodů) koronavirus uvádí jako důvod všech úmrtí — včetně obětí dopravních nehod. Když už jsme u těch statistik, tak tady je taky jedna: V loňském roce zemřelo na silnicích kolem tří stovek lidí, což je vůbec nejméně od roku 1962, kdy se evidence zavedla. Nakolik to ovlivnilo statistiku covidu, je tudíž nasnadě.

Mně osobně je úplně jedno, jestli lidé umírají na covid, nebo s covidem. Nebýt pandemie, zemřít nemuseli. A zcela určitě nechtěli, protože je život těšil, přestože jim už nebylo dvacet a do schodů se zadýchávali. Proto jsou nepřijatelné výroky typu: „Umírají hlavně staří a nemocní, co by umřeli stejně, tak se všichni promoříme, protože nás ostatních se to netýká.“

Život určité části národa jako by ztratil cenu a lidé se stali jen houfcem určeným k odstřelu. Jenže ten houfec představuje třetinu obyvatelstva této malé země.

Hranice stárí se neustále posunuje (stejně jako hranice mládí). Padesátníkům se dávno neříká „velebný kmete“ jako za Vrchlického, a také už nechodí v tomto věku do důchodu. Na to dnešní lidé musejí pracovat dalších patnáct let. Když se pak důchodu dočkají, možná hůř slyší, berou léky na tlak nebo artrózu v kolenou, ale to z nich automaticky nedělá kandidáty smrti. Ani dementy, kteří jsou zbytku společnosti na obtíž. Proč si tolik mladých myslí, že úderem šedesátky mozek vypne a začne senilnět? Znáám spoustu osmdesátníků, kteří jsou fyzicky i duševně naprosto fit a nikdy nepfestali pracovat. Na druhou stranu znám řadu mladých blbců, kde senilita jednou nebude mít co brát. Vystihuje to známé úsloví: Kde nic není, ani smrt nebere.

Ale vraťme se k těm „na odstřel“. Kromě starých mezi ně patří i nemocní (všeho věku). Mrazí mě, když čtu vyjádření typu: „Měl přece rakovinu (nebo byl po transplantaci, měl opakované operace), takže byl těžce nemocný a stejně by umřel.“

Je v těch slovech jen neznalost a omezenost? Nebo je to už pohrdání zdravého nemocným a silného slabším? Ti lidé prodělali rakovinu, absolvovali operace, chemoterapie, ozařování a dlouhou rekonvalescenci. Zažili spoustu bolestí a museli vynaložit obrovské množství energie, aby přežili a uzdravili se. Někomu to trvalo měsíce, někomu i léta. Ale dokázali to a všechno překonali. A pak přijde koronavirus a skolí je v době, kdy jsou z toho konečně venku! A pohřební řeč zní: „No co, stejně byl nemocnej a umřel by tak jako tak.“

Vážně se dostala společnost tak daleko, že jí podobný názor přijde z lidského hlediska přijatelný? A kdo jsou ti, kteří ten názor prezentují na zmíněných sociálních sítích? Netuším, ale pravděpodobně se vylihli z vajec zapomenutých dinosaury, protože zjevně nemají ani rodiče, ani prarodiče.

Jejich argument, že zeměkoule je přelidněná, a tak je jen dobře, že ti staří a zbyteční vymřou a uvolní místo mladým a zdravým, by slušel tak leda Mengelemu stojícímu na rampě v Osvětimi, kde mávnutím ruky třídl lidi na ještě potřebné a už nepotřebné.

Je pravdou, že jsem v reálném životě na takového člověka nenarazila. Lépe jim svědčí anonymita sociálních sítí než konfrontace z očí do očí. Doufám, že ve svých norách zůstanou, protože jsme teprve na začátku. Pandemie je tu sotva rok a zkušenosti říkají, že ještě nejméně rok potrvá. Bohužel.

A tak nakonec aspoň optimistický vzkaz těm, kteří si myslí, že máme tu nejblbější vládu na Zemi, která jen vymýšlí další a další omezení. Rozhlédněte se kolem sebe. Žádný vítěz není. Všude na světě je to stejné.

Přeji hezké jaro 2021.

Hana Marie Körnerová

BĚLOHRADSKÉ LISTY — Časopis Bělohradu a okolí

Periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad

Vydává: Město Lázně Bělohrad. Vychází jako dvouměsíčník.

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová, Václav Lejdar, Josef Špúr, Ing. Pavel Šubr, Jaroslav Voves.

Povoleno: MK ČR pod č. E 10901, ISSN 2533-8005

Adresa: Město Lázně Bělohrad, Městské kulturní středisko, Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon, fax: 739 629 482 / 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Sazba, tisk: Tiskárna ARPA, Kotkova 792, 544 01 Dvůr Králové nad Labem

1/2021

z obsahu čísla

Architekt Jiří Petřivý

Jana Rychterová

Vzpomínka na veterána

Kameníci Bělohradska

Opět stopy Jirky Břízky

Další číslo vyjde: 23. 4. 2021

Fotografie na obálce:

01 **Ladislav Stuchlík**
Sáňkovačka

24 **Roman Kunčík**
V Dolním Javoří

Zeptali jsme se za vás

Jaká je situace kolem uzavřené pobočky dislokováného pracoviště ÚP ČR v Lázních Bělohradě?

Úřad práce ČR

V druhé polovině roku jsme řešili situaci našeho dislokováného pracoviště ÚP ČR v Lázních Bělohradě.

Pracoviště bylo z technických důvodů od 1. 9. 2019 uzavřeno a následně rozhodnutím Generálního ředitelství od 1. 1. 2020 zrušeno včetně systematizovaného místa a v rámci systematizace nahrazeno stálým výjezdním pracovištěm a k tomuto účelu byla také uzavřena smlouva o výpůjčce prostor v Prostřední Nové Vsi 2. Předpokládané zahájení činnosti v lednu 2020 se vzhledem k personální situaci a probíhající rekonstrukci prostor oddělení NSD však již nepodařilo.

Další plány na otevření v dubnu 2020 již byly ovlivněny především epidemiologickou situací a vyhlášením nouzového stavu.

V průběhu tohoto období se klienti pobírající dávky hmotné nouze a dávky státní sociální podpory rozdělili mezi naše pracoviště v Jičíně, Hořicích a Nové Pace, a další existence výjezdního pracoviště se tak jeví jako nepotřebná.

Vzhledem k výše uvedenému navrhujeme stále výjezdní pracoviště již neotvírat a ukončit také dohodu o výpůjčce kancelářských prostor k 31. 12. 2020.

Ing. Jiří Rada, ředitel odboru KoP Jičín

Jak je to s placením za svoz odpadu?

Výše místního poplatku za svoz komunálního odpadu pro rok 2021 je stejná jako v předchozích letech a činí 500 Kč na poplatníka. Místní poplatek je splatný do 31. března 2021.

Poplatníkem je každá fyzická osoba mající trvalý pobyt v Lázních Bělohradě a jeho místních částech, a majitelé nemovitostí ve všech katastrálních územích místních částí města Lázně Bělohrad, ve kterých není žádná osoba přihlášena k trvalému pobytu.

Vzhledem k aktuální situaci preferujte prosím bezhotovostní platbu místního poplatku na účet 19-2220541/0100.

Na e-mail města odpady@lazne-belohrad.cz zašlete žádost o sdělení variabilního symbolu. Do e-mailu uveďte jméno/jména a příjmení osob, za které budete poplatek hradit. Po připsání platby na účet města vám samolepku spolu se svozovým kalendářem pro rok 2021 zašleme během 14 dní do schránky.

Poplatek můžete uhradit i v hotovosti nebo platební kartou v budově Městského úřadu Lázně Bělohrad (přízemí, dveře č. 4) v aktuálně platných úředních hodinách.

*Jitka Břeská, DiS., vedoucí odboru vnitřních věcí,
MěÚ Lázně Bělohrad*

HODNOCENÍ ROKU 2020

Vážení spoluobčané,

už více než 20 let každoročně hodnotím uplynulý rok z pohledu města Lázně Bělohrad. Zabývám se investičními a kulturními akcemi, hospodařením města atd. Hodnocení roku 2020 je ale úplně jiné než hodnocení roků předchozích. V březnu se rozšířila po celém světě pandemie koronaviru, která ve všech oblastech ovlivnila naše životy a veškeré naše konání. Museli jsme omezit fungování městského úřadu, zavřena zůstala základní škola, nebylo možné uspořádat naplánované kulturní akce, např. tradiční Zahájení lázeňské sezóny, Mezinárodní folklorní festival „Pod Zvičinou“ nebo Strašidelnou Bažantnici. Hned v březnu se ale rozjela obrovská vlna solidarity, kdy se nám na městský úřad ozývali dobrovolníci, kteří nabízeli pomoc v šití roušek, v donášení obědů a nákupů či v jakékoliv jiné pomoci především seniorům. Všem bych chtěl za jejich obětavou činnost znovu poděkovat. Také my na městském úřadě jsme se snažili pomáhat, organizovali jsme zajištění a distribuci ochranných pomůcek, pomáhali obchodům, lékařům, školám, prodejnám, jednali o ochranných pomůckách s Královéhradeckým krajem, hasiči atd.

Zkraje léta se situace začala lepšit, takže jsme mohli pokračovat v investičních akcích, uspořádat kulturní akce a městský úřad normálně fungoval. Podzim ale přinesl druhou vlnu pandemie koronaviru s ještě horšími dopady a větším počtem nemocných, ze kterých jsme se nevzpamatovali do konce roku. Museli jsme opět zrušit naplánované kulturní akce v rámci vánočního programu, ale ve většině investičních akcí jsme mohli pokračovat. Věříme, že rok 2021 situaci zlepší, hlavně díky očkování.

Co se týče hospodaření města, tak už od jarních měsíců jsme dostávali pesimistické zprávy, jak pandemie koronaviru negativně ovlivní příjmy státu a tím i příjmy měst a obcí. Mluvílo se o snížení příjmů ze sdílených daní až o 15 %, což by pro naše město znamenalo pokles příjmů o zhruba 10 milionů Kč. Situace nakonec byla úplně jiná a příjmy ze sdílených daní včetně tzv. kompenzačního bonusu ve srovnání let 2019 a 2020 naopak našemu městu vzrostly o téměř 1 milion Kč. Do roku 2021 jsme tak vstoupili se zůstatky na účtech města ve výši 56,7 mil. Kč.

V uplynulém roce jsme pokračovali v právě investiční akce výstavby nového městského úřadu a úpravy severní části náměstí K. V. Raise. Byla dokončena projektová dokumentace, získali jsme stavební povolení a koncem roku jsme vypsali výběrové řízení na zhotovitele této akce. Definitivní rozhodnutí o realizaci bude ale na zastupitelstvu města. Pokračovali jsme také v rekonstrukci kulturního domu v Lánech, kterou jsme na podzim dokončili. Na podzim byly také dokončeny další tři investiční akce, a to výstav-

ba 3. části bezbariérového chodníku v Horní Nové Vsi, rekonstrukce komunikace U Lva a výstavba 2 bytů v bývalé škole v Brtvi.

Dále jsme vybudovali parkovací stání u domu s pečovatelskou službou a parkovací stání u hasičské zbrojnice v Lázních Bělohradě, vyměnili okna na veřejných WC, vyměnili dřevěnou plastiku velryby na Pardoubku, provedli sanaci krovu kulturního domu ve Hřidelci, opravili podbití tenisové haly, vyprojektovali a vysoutěžili dodavatele nové střechy na mateřské škole v Horní Nové Vsi. Ve spolupráci s firmou Innogy došlo k opravě asfaltového povrchu v ulici Zahradní po rekonstrukci plynovodu, proběhla rekonstrukce jednoho bytu v Kotykově aleji a jednoho v domě s pečovatelskou službou,

zajistili jsme zabezpečovací systémy ve většině objektů města a uskutečnili další drobnější akce (nové posezení na Hrádku, nový kříž na hřbitově v Horní Nové Vsi, oprava soklu na hasičské zbrojnici v Dolní Nové Vsi, rekonstrukce slaboproudých rozvodů v základní škole...). Koncem roku jsme též reklamovali před 5 lety dokončenou kanalizaci v Brtvi.

Dokončili jsme také projektové dokumentace na další akce – revitalizaci zámeckého parku, kde muselo dojít ke změně projektu z důvodu nutnosti vykácet nemocné stromy, a rekonstrukci ulice Karla Moora, kde proběhla výměna plynovodu a kabelizace elektrického vedení. Před dokončením jsou projektové dokumentace revitalizace vnitrobloku sídliště, do níž byly zapracovány připomínky občanů, a rekonstrukce školní kuchyně v základní škole.

Pokračovala projekční příprava dalších akcí – nový chodník v Dolní Nové Vsi k firmě Freudenberg, kde jsme odkoupili pozemky na autobusové zastávky, ale realizace akce bude zřejmě závislá na rekonstrukci silnice II. třídy ze strany Královéhradeckého kraje, rekonstrukce Památníku K. V. Raise a zasítování nových stavebních pozemků a vybudování komunikací v ulicích Tyršova a U Kačirků. U projektu odkanalizování obce Hřidelec se ukazuje jako nereálná varianta gravitační kanalizace a budou probíhat jednání s občany a s VOS, a.s., o možnosti vyprojektovat a následně vybudovat kanalizaci tlakovou.

Podarilo se nám získat dotaci a zakoupit další techniku pro zásahovou jednotku hasičů – čtyřkolku pro zásahy v nepřístupném terénu. Pro technické služby byla zakoupena 2 vozidla – nákladní automobil Man, který nahradil Avii, a Dacia Dokker. Proběhlo několik jednání o zákazu tranzitní kamionové dopravy nad 12 tun přes naše město a o kamerovém systému ve městě. Zastupitelstvo města také požádalo Královéhradecký kraj o bezúplatný převod areálu Kotykova mlýna.

Omezena byla, jak jsem již uvedl dříve, činnost Městského kulturního střediska. Akce probíhaly pouze od konce června do září, uskutečnily se nedělní koncerty v Bažantnici, 4 divadelní představení, Bažantnice ještě žije, Slavnosti jablek a cibule a 3 výstavy v Památníku K. V. Raise. Pracovníci MěKS připravili a s pomocí dotace z IROP zrealizovali Naučnou stezku Kamennou hůrou a na podzim zahájili rozsáhlou inventarizaci sbírek. Bělohorské listy ukončily již svůj jubilejní 20. ročník, vyšlo ale pouze 6 čísel, neboť letní číslo jsme z důvodu nekonání tradičních akcí museli zrušit. Na podzim se uskutečnilo výběrové řízení na vedoucího MěKS, protože dosavadní vedoucí p. Stuchlík odchází v polovině roku 2021 do důchodu.

K některým personálním změnám došlo i v rámci městského úřadu. V létě převzal funkci tajemníka po Ing. Karlu Nohejlovi Bc. Martin Zívr, vedoucím odboru investic a správy majetku se po panu Zívrovi stal Milan Birtus a do funkce vedoucího Technických služeb města nastoupil po Janu Fléglovi Jiří Hátle. Zastupitelstvo města také zřídilo

novou organizační složku – Pečovatelskou službu města Lázně Bělohrad, jejíž vedoucí se stala Bc. Lenka Bičíšřová, DiS. Odcházejícím pracovníkům bych chtěl za jejich práci pro město poděkovat a novým popřát, aby se jim práce líbila, přinášela jim uspokojení a aby byla přínosná pro naše město.

Rada města v průběhu roku opakovaně řešila situaci v Bělohorské mateřské škole. Po odstoupení paní Elišky Sekotové z funkce ředitelky řídí BMŠ paní Monika Janáková a rada města opakovaně vypsala výběrové řízení na novou ředitelku Bělohorské mateřské školy.

Z činnosti městského úřadu připomenu pořízení pasportu komunikací, byl také dopracován generel dopravy pro část města mezi Třetí stranou a lázněmi. Pozastaveno je zatím z důvodu pandemie koronaviru veřejné projednání změny č. 2 územního plánu.

Nepříjemnou informaci jsme obdrželi na jaře, kdy se Česká spořitelna rozhodla uzavřít pobočku v Lázních Bělohradě. Po dohodě s Českou spořitelnou došlo k osamostatnění bankomatu a jeho přizpůsobení pro zdravotně postižené osoby, bohužel Česká spořitelna nepřistoupila na požadavek města, aby šlo i o vkladový bankomat. Po dohodě s Úřadem práce mělo být detašované pracoviště ÚP v Lázních Bělohradě otevřeno jednou týdně, ale na podzim jsme obdrželi informaci o jeho zrušení. Stejně tak se do města nedaří zajistit nového zubáře, i když město odkoupilo vybavení obou stomatologických ordinací. Naopak na podzim došlo k rozšíření kardiologické ambulance MUDr. Michala Paďoura o ambulanci angiologickou.

Na prosincovém zasedání schválilo zastupitelstvo města rozpočet města na rok 2021 jako schodkový ve výši příjmů 72.595.970 Kč a výdajů 73.705.970 Kč. Rozdíl tvoří financování – na straně příjmů využití prostředků na bankovních účtech města ve výši 4.430.000 Kč a na straně výdajů doplatek úvěru na stavbu vodovodu a kanalizace v Brtvi ve výši 3.320.000 Kč.

Závěrem mně dovolu, abych poděkoval vám všem, kdo se jakýmkoliv způsobem podílíte na zabránění šíření pandemie covidu-19. Dostali jsme se do velice složité situace a musíme doufat, že v průběhu roku 2021 se situace zlepší. V každém případě se ale negativně promítla a promítne do našich životů a bude mít dopad i na další chod města a všech organizací. Určitě bychom ale neměli propadat melancholii a černým myšlenkám.

Poděkovat bych chtěl i všem zaměstnancům města, jeho organizačních složek a příspěvkových organizací. Děkuji jim hlavně za to, jak zvládali a zvládají svoji práci ve složitých podmínkách.

A úplně na závěr tohoto hodnocení mně dovolu, abych vám všem, vážení spoluobčané, popřál do roku 2021 především pevné zdraví a notnou dávku optimismu.

Ing. Pavel Šubr – starosta města,

foto: Jaroslav Stuchlík

Starosta odpovídá

Jakou má městský úřad techniku na vyhrnování sněhu a jak provádí jeho úklid? Nemělo by se přikoupit něco dalšího? Některé dny, když hodně sněžilo, byly chodníky a silnice neudržované a bylo skoro nemožné po nich jet třeba s kočárkem nebo na kole.

Zimní údržbu města a okolních obcí zajišťují Technické služby města v souladu s plánem zimní údržby. S jejich vedoucím panem Jiřím Hátlem jsme připravili odpověď na váš dotaz. K první části dotazu — pro zimní údržbu jsou určeny následující stroje:

Nosič nářadí BELOS, který vyhrnuje chodníky a prostranství, které se s traktorem špatně vyhrnují. V pracovní době vyjíždí i **druhý Belos** a jeden vyhrnuje od Prostřední Nové Vsi směrem na Horní Novou Ves a druhý směrem na město a ve městě.

Traktor ZETOR 7341, se kterým vyhrnujeme město a Dolní Novou Ves.

Traktor ZETOR 7745, který vyrazí z Prostřední Nové Vsi směrem na Horní Novou Ves a dále na Brtev, Dolní Javoří, Uhlíře a Byšičky.

Dále mají technické služby k dispozici lehký traktor **ZETOR 6011**, který letos vyjel z nouze kvůli poruše jiného traktoru. V letošní zimě byl také hojně využíván nový **nosič nářadí ZEBRA** s čelní radlicí a sypačem. Technické služby často využívají i **čelní smykový nakladač Locust (UNC)** na odklizení sněhu z náměstí a parkovišť.

V Hřídleci vyhrnuje Daniel Gütter s hasičským traktorem **Zetor 5545**. Má zúženou radlici, aby se vešel do uliček. Zajíždí také do Lánů, kde vyhrnuje asi čtyři úzké uličky. Ostatní cesty v Lánech vyhrnuje Antonín Sakač s velkým traktorem **JCB FASTRAC** (firma Hátle, s. r. o.). Oba zmínění začínají vyhrnovat podle svého uvážení nebo zavolají vedoucímu technických služeb, jestli mají vyjet.

Pracovníci technických služeb odstraňují sníh nejen z chodníků a komunikací, ale po Bělohradě a vesnicích také z autobusových zastávek, 24 kontejnerových stání, z hlavních cestíček na hřbitovech, z mostků přes Javorku atd.

Toto odstraňování provádějí většinou ručně.

Vyhrnutí jednotlivých tří úseků (město, vesnice, chodníky) trvá 8 až 12 hodin podle množství sněhu, hustoty provozu a množství překážek. V ulicích často stojí nevhodně zaparkovaná auta, auta stojí také částečně na chodnících a znemožňují tak průjezd techniky.

Velkým problémem (nejen u nás) jsou také silničáři, kteří často čerstvě vyhrnutý chodník opět zahrnou sněhem ze silnice.

Jak pan Hátle, tak já jsme v případě sněžení zahrnování telefonickými dotazy nebo stížnostmi na špatné vyhrnování. Někdy to jsou až kuriozity. Nejčastější je stížnost na to, že úmyslně nahrnujeme sněh do vjezdů k rodinným domům. Většinu ulic ale projíždějí řidiči s traktory obousměrně a není možné u vjezdů zastavovat a odstraňovat z nich sněh. Toto nejčastěji volají chalupáři, když k nám přijedou na víkend. Další je právě dotaz na to, že se špatně jezdí na kole nebo s kočárkem. Tady si myslím, že by měl každý zvážit, zda povětrnostní podmínky vůbec jízdu na kole nebo s kočárkem umožňují. Sám na kole dost jezdím, ale někdy bych se při silném sněžení ani na čerstvě vyhrnutou silnici na kole neodvážil. Zajímavá kuriozita se mně stala letos, když jsem byl požádán, abychom moc nevyhrnovali a nesypali Třetí stranu, neboť se tam jezdí maminkám pěkně se sánkami, a za chvíli jsem dostal vynadáno, že se po Třetí straně nedá jet s kočárkem...

Tuto zimu byli také poprvé zaškolováni na vyhrnování sněhu tři noví řidiči z technických služeb, proto bylo někdy vyhrnuto jinak, než byli lidé dříve zvyklí. Město jsem si občas při sněžení projel a jsem přesvědčen, že pracovníci technických služeb odvádějí dobrou práci, a chtěl bych jim za ni poděkovat.

Děkujeme za úpravu lyžařských běžeckých stop u Stromu života. Nemělo to chybu a z Hořic jsme k vám jezdili skoro každý den. Často jsme to stíhali až za tmy s čelovkami, ale určitě to bylo lepší než jezdit až do Krkonoš nebo Jizerek.

Jsem rád, že lyžařské běžecké stopy na poli mezi Bělohradem a Brtví byly hojně využívány. Škoda jen, že sněh nevydržel delší dobu. Za úpravu stop bych chtěl poděkovat panu Jiřímu Brízkovi, který se o ně staral opravdu vzorně.

V dnešním čísle Bělohradských listů si o lyžování u Schanielovy vily můžete přečíst i delší článek.

Pavel Šubr,

foto: Petr Laušman, Roman Kunčík

ZM informuje

Poslední zasedání zastupitelstva města v roce 2020 se uskutečnilo **16. prosince** v restauraci Romantica lázeňského resortu Tree of Life. Zastupitelé nejprve uložili starostovi připravit nový jednací řád zastupitelstva města, který umožní z jednání pořizovat audiovizuální přenos a záznam, poté vzali na vědomí zprávy z jednání finančního a kontrolního výboru a rady města, schválili na základě smluv o smlouvách budoucích kupních prodej bytových jednotek v bytovém domě Harantova č. p. 26 a uzavření smlouvy o smlouvě budoucí darovací na parkovací stání, chodníky a místní komunikace se společností Devecia, z. s. Dále neschválili uplatnění předkupního práva na bývalou tělocvičnu SOU na Jiráskově nábřeží, vzali na vědomí rozpočtové opatření č. 14/2020 a schválili rozpočtové opatření č. 15/2020 a pověření rady města k provedení rozpočtových opatření. Po delší diskusi schválili rozpočet města pro rok 2021 ve výši příjmů 72.595.970 Kč a výdajů 73.705.970 Kč s tím, že schodek bude pokryt ze zůstatku na běžných účtech města. Naopak zastupitelé neschválili střednědobý výhled rozpočtu města na roky 2021 až 2025. Poté zastupitelé schválili mimořádnou odměnu starostovi a místostarostovi, strategický rozvojový dokument města a termíny zasedání zastupitelstva města v roce 2021. V diskusi řešili především reklamaci kanalizace v Brtví.

Pavel Šubr

Architekt Jiří Petřivý

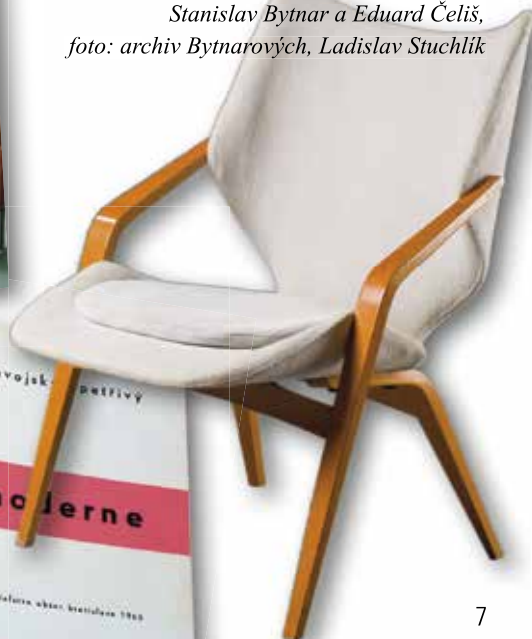
ZAPOMENUTÝ A NEDOCENĚNÝ BĚLOHRADSKÝ RODÁK

Narodil se 22. března 1925 v Lázních Bělohradě v Harantově ulici č. p. 98. Jeho otec Josef, rodák z brtevéského Betléma z č. p. 51, vybudoval v Ostroměři továrnu na nábytek, o kterou po roce 1948 přišel a skončil ve vězení. Jiří Petřivý po skončení školní docházky v Bělohradě vystudoval Vyšší průmyslovou školu v Hradci Králové. Po dvouleté praxi v truhlářské dílně svého otce nastupuje v roce 1945 na Státní průmyslovou školu v Hradci Králové a následně v roce 1948 na Státní ústřední školu bytového průmyslu v Praze. Zde vystudoval obor vnitřní architektura. Ihned po škole nastoupil do filmových ateliérů na Barrandově jako asistent architekta. V důsledku politických perzekucí se v roce 1950 stěhuje s manželkou Věrou na Slovensko. Slovensko se stane jeho novým domovem a odvětil se mu rozsáhlou tvůrčí činností a pozvedl slovenský nábytkářský průmysl na vysokou, moderní úroveň. Jeho profesionální dráha architekta a designéra začíná v n. p. Tatra – nábytek Martin. Po čtyřech letech je přeložen jako vývojový pracovník do Výzkumného a vývojového ústavu dřevařského a nábytkového průmyslu v Bratislavě. Tam setrval až do roku 1985. Hlavní náplní jeho práce byla tvorba nábytku pro sériovou výrobu. Jako architekt realizoval a realizoval projekty pracoven Slovenské národní rady, budovy Čedoku v Bratislavě, pracovnu místopředsedy vlády SR, děkanát VUT, sekretariát ministra průmyslu SR. Zařizoval velvyslanectví ČSSR v Moskvě, interiéry Lázní Riviéra, Anna a Jalta v Piešťanech. Jako člen slovenských výtvarných umělců se zúčastňoval soutěží doma i v zahraničí. Ve vlastní tvorbě se realizoval v celém spektru výroby nábytku. Vymýšlel křesla, židle, čalouněné soupravy, kuchyně a obývací pokoje. Většina jím navrženého nábytku se vyráběla sériově. Velmi dobře se prodávala jeho obývací sestava Bohemia, sedací souprava Renata a stavebnicová sestava Hana.

Architekt Jiří Petřivý se programově zabýval vývojem dětského školního nábytku. Právě on je autorem vybavení základních a středních škol sedacím nábytkem z roku 1962 v pěti výškových velikostech. Zohlednil doporučení lékařů, hygieniků a pedagogů. Sedák a opěradlo židle byly vyrobeny na tu dobu progresivní technologií tvarování aglomerovaného materiálu, potáhlého barevnou fólií. Tento nábytek se vyráběl sériově. Široký záběr jeho tvorby nese znaky formální výzrálosti, autora řadí do okruhu významných tvůrců designu nábytku na Slovensku. Aby byl výčet jeho odborného působení úplný, musím uvést jeho publikační činnost. Kromě mnohých recenzí, studií a populárně naučných článků je spoluautorem publikací *Ako moderne bývať* (1965), *Sprav si to v byte sám* (1969), *Chaty a jejich zařizování* (1972), *Člověk a byt* (1977), *Bydlení* (1983). Jiří Petřivý se rád a každoročně vracel do Bělohradu, pobýval u Kiečů nebo u strýce Karla v Harantově ulici. Jeho mladší bratr Josef – rovněž architekt – měl za manželku Svatavu roz. Březinovou. Po roce 1989 se architekt Jiří Petřivý vrátil do Ostroměře, aby po čtyřiceti letech pokračoval v přerušném díle svého otce. Byla mu vrácena továrna, kde se však vyráběla okna.

Zemřel 18. srpna 1998 v Jičíně. Je pohřben spolu s rodiči na bělohradském hřbitově.

Stanislav Bytnar a Eduard Čeliš,
foto: archiv Bytnarových, Ladislav Stuchlík

JANA RYCHTEROVÁ

— hudba si mě našla

VE SVÉM BOHATÉM PRACOVNÍM PROGRAMU SI NAŠLA ČAS, ABY NÁM V NAŠEM ROZHOVORU NA DÁLKU PŘIBLÍŽILA SVŮJ PROFESNÍ I OSOBNÍ ŽIVOT, KTERÝ JE JIŽ OD DĚTSTVÍ PROPOJEN HUDBOU. PÍSNĚ, KTERÉ UMĚJÍ POTĚŠIT, ROZESMÁT I POVZBUDIT, SI NACHÁZEJÍ SVÉ POSLUCHAČE. JEJÍ PÍSNÍČKA ARGENTINEC VYHRÁLA V SOUTĚŽI PÍSNÍ NA ČT 2 A BYLA VYHLÁŠENA JAKO HIT ROKU 2020. BLAHOPŘEJEME.

Začneme od dětství. Kde jste je prožila?

Dětství jsem prožila ve Strašicích u Rokycan. Byla jsem přirozeně nadané dítě, po vzoru své starší sestry jsem strašně toužila hrát na housle. Ale nějak si to nesedlo. Začala jsem „chodit do houslí“, ale zoufale mě to nebavilo. A tak ze mě není houslistka. Na gymplu mě zlákal kontrabas a pokoušela jsem se o talentové zkoušky na konzervatoř.

Zahrála jsem skvěle, ale teorie mě nemile zaskočila, takže z toho taky nic nebylo.

Lásku ke zpěvu jsem ale získala mnohem dřív. Když jsme jezdili k babičce do Horní Nové Vsi, celou cestu jsme si v autě zpívali lidové písničky. Tam to, možná, všechno začalo. Záviděla jsem všem, kteří mohli chodit do Hořeňáku. Nakonec jsem se přestěhovala a v Hořeňáku zpívala a tancovala dlouhá léta, do svých třiceti let. I na ten kontrabas jsem si zahrála. Přes všechny nesnáze hudba si mě našla. Jen se při zpěvu doprovázím na kytaru, na kterou jsem se kdysi učila sama podle sluchu. Asi to tak mělo být.

Vaše učitelská kariéra byla poměrně krátká, ale přece jenom vedla k dalšímu zásadnímu rozhodnutí. Jak žáci přijímali oživení učiva pomocí písniček?

Neměla jsem ráda školu, nebavila mě. Možná proto ve mně byla myšlenka, že se to učení dá dělat jinak. Zajímavě, radostně, s respektem. To byl motor v mé velmi krátké učitelské kariéře. Vedla jsem jednu třídu až do přechodu na druhý stupeň ve škole v Nové Pace a fakt to byla láska. Kdyby mě nezlákala hudba, asi bych učila dál. Přidal se k tomu ještě můj nevyrovnaný vztah k autoritám, a bylo jasno, volná noha zvítězila. A co se týče toho oživování, to já mám ráda. Přesvědčila jsem se, že učit lze opravdu zábavnou formou, ale dá to práci. Pak dětem nevadí, že si musí něco vysedět a nabířovat. I to je dobré umět, to se prostě občas musí. První písničku pro děti jsem vymyslela právě na základce v Nové Pace. Byla o babičce ve všech pádech a s dětmi jsme ji předvedli na Jičín — město pohádky. Od toho byl jenom krůček k vymýšlení písniček na vyjmenovaná slova. Použila jsem je i jako téma své diplomové práce. Když jsem se rozhodla pro

zpívání, vzala jsem kytaru a začala jsem objíždět školy v okolí. Myslím, že úplně první pořad s písničkami na vyjmenovaná slova byl v Lužanech. S pořadem Hrátky s češtinou jezdím dodnes po vlastech českých. Vlastně jezdila jsem, když se to ještě mohlo. A první písnička pro dospělé publikum? Ta vznikla v noci před výstavou sochaře a loutkáře Jiřího Šimka z Pardubic. A mě v noci před tou akcí probudil můj první šanson.

Nastoupila jste novou životní cestu, možná, že právě v té době jste se stala maminkou.

Jak jste skloubila obě náročné povinnosti?

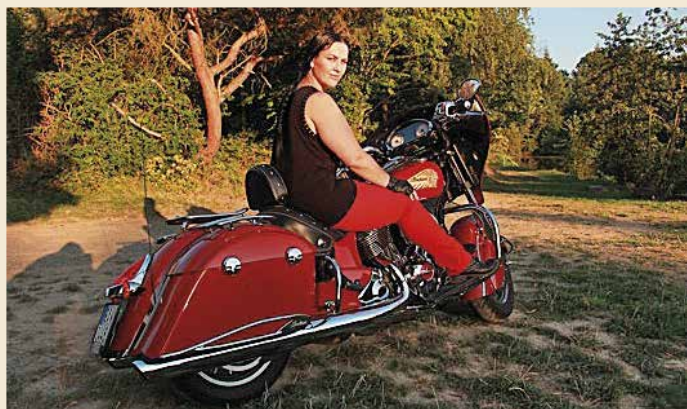
Ono to vlastně bylo celé naopak. Nejdřív jsem se stala maminkou, pak jsem šla studovat vysokou školu a učit, pak teprve jsem se dala na pěveckou dráhu. Nejhůř se mi dařilo skloubit studium, práci ve škole, vedlejší práci v hudebce a mateřství. V červnu na konci roku jsem z toho měla tik v pravém oku. Když jsem šla na volnou nohu a jezdila po vystoupeních, ohromně se mi ulevilo, měla jsem daleko víc času. Důležité je, že syn to přežil ve zdraví a pohodě. Dneska je dospělý, máme nádherný vztah a jsem na něj pyšná.

Mnozí z bělohradských občanů si pamatují vaše vystoupení s paní Adlerovou ve zdejších lázních. Vámi otextovaný Šavlový tanec a další skladby v naprosto novém pojetí braly dech a vy jste sklízela obdiv. V tom složení již asi nevystupujete?

Je to tak, po čtyřech letech společného působení jsme se vydaly různými cestami a já začala zpívat s Dájou Šimíčkovou, která tehdy byla známá hlavně v oblasti starého jazzu. Zpíváme spolu dodnes, letos to bude už deset let. A mě pořád baví otextovávat ty slavné maličkosti dostatečně mrtvých autorů, kteří se už nemůžou bránit mému humoru. Ale víte, co mě potěšilo? Když jsem kdysi musela požádat Chačaturjanovy dědice o svolení k otextování a použití Šavlového tance na CD, poslali mně nádherný dopis, že jsou rádi, že odkaz jejich strýce žije, a humorné pojetí by se mu líbilo. Asi jsem měla opravdu dobrý překlad do francouzštiny.

Před pár lety jsem měla možnost náhodně vyslechnout v rozhlasu pochvalu a uznání vašeho kumštu od pana Jana Petránka, předního rozhlasového redaktora a zpravodaje. Jistě si i této pocty vážíte.

Jan Petránek byl drahý přítel, bral mě jako svoji vnučku a hodně mi fandil. Samozřejmě,

že jeho pochvala byla báječná a mnozí mě začali vnímat lépe už proto, že to řekl tenhle úžasný pán. Mimochodem, málokdo o něm ví, že byl básník a fantastický textař. Seznámili jsme se na koncertech sdružení Šanson – věc veřejná, kde jsem potkala i spoustu dalších báječných osobností. A co je fascinující, tenhle spolek koncertoval měsíc co měsíc 52 let. V temných dobách se koncerty tajně přesunovaly, aby je neobjevila Státní bezpečnost. Lidé chodili tajně, nic to nepřerušilo. Až teď.

Vraťme se k vaší cestě s písničkami, které si našly cestu do rozhlasu, televize i na různá umělecká pódia.

Moje úspěchy přicházely velmi pozvolna. Neměla jsem nikoho, kdo by mě „táhnul“, ale tak nějak to prostě vyplynulo. Vždycky mě někdo někde viděl, pozval na další akci a k případné další spolupráci. Například po natočení CD Hrátky s češtinou a s dopravní výchovou mě zvukař, který na CD pracoval, přizval do programu s Jiřím Suchým. To bylo moje první velké působení. Pak se objevovaly nabídky na moderování, přišel projekt Two Voices, před pár lety přišla nabídka z Českého rozhlasu. No a v posledních letech jsem se odhodlala víc se obout do svého sólového vystupování a dala si dohromady kapelu. Tenhle můj postup je běh na dlouhou trať, ale je to účinné. Ovšem uvidíme, co přinese doba současná.

Jak prožíváte současnou situaci, kdy jsme ohroženi koronavirem a vy umělci jste izolováni od svých diváků a posluchačů? V období Vánoc jste koncertovala na Chodovské tvrzi v Praze 4 bez diváků, ale s možností zhlédnout program na internetu. Nádherná hudba, přednes, atmosféra, bere to za srdce.

Co k tomu říci? Jsem z toho rozpačitá a občas na mě padne smutek. Děkuji alespoň za tu možnost, kterou nám dává moderní technika a že občas můžu vystoupit online. Loni se mi úplně náhodou povedl složit takový srandahit Víno. Ta písnička zarezovala celou společností a šířila se po internetu jako virální video, vidělo ji přes milion lidí. A pobavila. Myslím, že je to teď nejdůležitější, nacházet si radosti. Mám pocit, že většině lidí dochází optimismus a víra. Mám i radost z toho, že jsem loni stihla pár koncertů dokonce i v několika domovech seniorů. Vždyť stačí stát u mikrofonu trochu dál od publika, klienti jsou tam stále spolu celou dobu. I pár škol a školek jsem se svým programem navštívila. Práce pro děti je ohromná, dává mi zpětně spoustu energie. Asi je na mně vidět, jak moc mě to s nimi baví. Někdy mám pocit, že blbnu víc než děti. Na podzim jsem dostala nabídku vytvořit písničky pro tělovýchovný pořad na Děčku. To mě bavilo, vymýšlela jsem písničky o lavičce, kotoulech či dýchání. Mám ráda takové

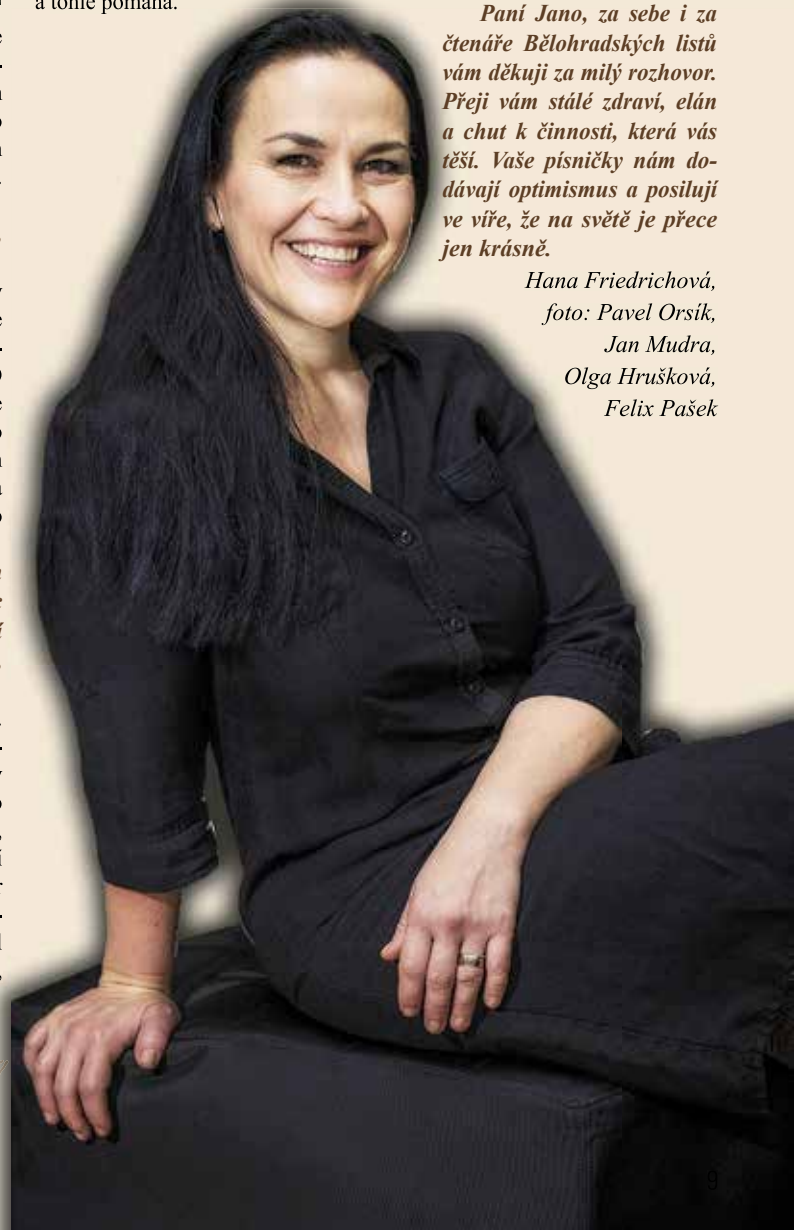
výzvy a jsem moc vděčná, že se můžu věnovat práci v Českém rozhlasu. Každé úterý v podvečer moderuji Klub Rádia Junior, kam si zvou hosty z různých odvětví – od astronomie přes genetiku či ornitologii až po archeologii – a žasnu společně s dětmi, pro které je pořad určen. Už rok taky uvádím pořad Noční Mikrofórum na Dvojce, který je určen dospělým posluchačům.

Výčet vaší pracovní aktivity je nadmíru bohatý. Umím si představit, že ani v soukromí neumíte zahálet, prozradíte nám něco z této oblasti svého života?

Můj soukromý život je vcelku klidný. Můj manžel mě před jedenácti lety přivedl k motocyklům, takže už teď se těším na jaro, až vyjedu. Jezdím ráda s ním i sama, hezké je to s partou přátel. Taky se potápíme, ještě loni jsme byli v Rudém moři. A od loňské zimy se dvakrát v týdnu věnuji plavání ve Vltavě. Jasně, teď se s tím roztrhl pytel a do ledové vody se noří snad všichni, ale to je dobře. Důležité je udržet si zdravý rozum a zdravé tělo a tohle pomáhá.

Paní Jano, za sebe i za čtenáře Bělohradských listů vám děkuji za milý rozhovor. Přeji vám stále zdraví, elán a chut k činnosti, která vás těší. Vaše písničky nám dodávají optimismus a posilují ve víře, že na světě je přece jen krásně.

Hana Friedrichová,
foto: Pavel Orsík,
Jan Mudra,
Olga Hrušková,
Felix Pašek

Music

BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA

a online výuka v době covidové...

Distanční výuka je jedním z mnoha opatření, kterými se stát snaží zvládnout epidemii koronaviru. Není to jednoduché pro děti ani pro rodiče, o učitelích ani nemluvě. Jak to všechno zvládají, mně tentokrát poodhalila kvítka navštěvující třetí až devátou třídu bělohradské základní školy.

Je to již téměř rok, kdy se svět potýká s koronavirovou pandemií a s tím i různými omezeními. Jak jsi vnímal(a) uzavření škol minulý rok na jaře a co tomu říkáš teď? Byl(a) jsi rád(a), že nemusíte do školy? Změnil(a) jsi názor?

Nellča – Nej dřív jsem byla hrozně ráda, že nemusíme do školy. Po dvou týdnech mě to ale doma přestalo bavit a chyběli mi kamarádi. Už chci, aby škola byla jako dřív.

Lucie – Na začátku pandemie jsem si myslela, že to bude trvat maximálně měsíc, takže jsem byla ráda, brala jsem to pozitivně. Už je to na mě dlouhý a unavující jak psychicky, tak fyzicky, chybí mi tančování a škola. Zároveň mám ale víc času věnovat se svým psům.

Julie – Na jaře jsem uzavření škol vnímala jako prázdniny, myslela jsem, budeme pár dní doma a vše bude jako dřív. Po delší době se mi začalo po škole svým způsobem stýskat.

Dominik – Teď je to lepší, už se v tom víc vyznám a lépe funguje internet. Poprvé jsem s tím tolik neuměl.

Markéta – Myslím si, že to pro nás bylo takové překvapení, kterému jsme při prvním zjištění nevěřili. Co si tak vzpomínám, nevědilo mi to a zajímalo mě, jak to online bude probíhat. Všichni jsme říkali, že se za týden, maximálně čtrnáct dní uvidíme, takže jsme to brali s úsměvem. Ovšem teď už mně to vadí a nebaví mě to, už jen kvůli tomu, že nám to vzalo půlku osmičky a téměř celou devítku, nebudeme mít ples a příprava na přijímací zkoušky se z domova provádí také o dost hůř.

Co ti vyhovuje víc, chodit do školy, nebo se vzdělávat online doma? Kde se víc naučíš? Která výuka je podle tebe efektivnější? A proč?

Johy – Víc se naučím ve škole. Doma většinou nic nepochopím.

Lucie – Určitě je efektivnější a víc mi vyhovuje chodit do školy, protože se víc soustředím a víc se toho naučím.

Eliška – Ve škole se toho naučíme více, už jen proto, že tam nemáme moc šancí, jak se rozptýlit, a zároveň toho stihneme více probrat.

Dominik – Radši bych šel do školy, víc se tam naučím.

Markéta – Určitě mi vyhovuje více prezentní výuka, kterou se já osobně více naučím, protože doma je občas těžké se soustředit, když vás nikdo nesleduje a můžete dělat mnoho dalších věcí kolem.

Pomáhá ti doma někdo s učením, popř. technickými problémy při online výuce? Kdo z rodiny tě třeba mile překvapil svými školními znalostmi, technickými dovednostmi?

Eliška – Většinou všechno, co se učení týče, zvládám sama, občas, když s něčím potřebuji pomoci, jdu za rodiči a společně to zvládneme. Všechny technické problémy u nás řeší můj starší bratr, takže se o to naštěstí nemusím starat.

Dominik – Pomáhá mně mamka i tatka. Oba to umí dobře.

Markéta – Vše zvládám bez problémů sama.

Julie – Maminka mi pomáhá s učením a tatka s technickými problémy okolo počítače.

Johy – Pomáhá mi většinou maminka.

Lucie – Doma mi pomáhají minimálně. Snažím se vše zvládat sama.

Nellča – Pomáhá mi mamka nebo starší sourozenci.

Kolik času denně trávíš výukou, prací na PC, dohledáváním informací? Plánuješ si čas na učení, úkoly sám, nebo ti rodiče musí říkat, aby sis udělal to či ono?

Eliška – Celkově nad tím strávím okolo čtyř hodin denně. Nemám nijak vyměřený čas, kdy si dělám úkoly, je to podle nálady, občas ve dvě odpoledne, jindy v sedm večer a někdy zase pár minut před odevzdáním. Rodiče mně v tomhle věří a vědí, že vím, že je škola důležitá, a proto mně v tomhle nechávají ruce volné a nemusí mi nic připomínat.

Dominik – Když chodím do školy, strávím s domácím učením méně času. Mám víc volna pro sebe. Mamka mně říká, ať se jdu učit.

Johy – Na PC trávím ráno a taky večer. Rodiče mně musí říkat, co mám dělat.

Lucie – Denně máme většinou tři hodiny online výuky, plus máme nějaké úkoly a ty mi zabere hodinu, dvě, až tři. Čas si plánuji sama.

Nellča – Většinou jsem na PC celé dopoledne a někdy i trochu večer. Sama bych asi nic neudělala, musí mě hlídat rodiče.

Markéta – Nad školními povinnostmi trávím minimálně šest hodin denně. Čas si plánuji sama, každé ráno si upřesním, co potřebuji splnit, a když mi přijde nový úkol, tak se ho snažím zhotovit co nejdříve.

Julie – Online máme dvě hodiny denně a k tomu musíme plnit offline úkoly. Maminka mi píše plán, co musím udělat ten den.

Při online výuce nastávají i různé veselé situace, co tě pobavilo?

Nellča – Nejvíc mě pobavilo, když si paní učitelka zapomněla vypnout mikrofon a povídala si s paní asistentkou.

Dominik – Někdy jsou tam slyšet rodiče spolužáků, kteří se mezi sebou baví o různých věcech, a někdy to jsou pěkný blbosti!

Kuba, brácha Dominika – Paní učitelka nám ukazovala při výuce křečka.

Julie – Pobavila mě např. debata o kadi-dle.

Markéta – Mezi nejlepší situace patří určitě to, když jeden z mých spolužáků přišel na hodinu později a napsal omluvku se zněním: Dobrý den, já se omlouvám, byl jsem sváret výfuk.

Johy – Nejvíc jsme se smáli, když spolužáci říkali vtipy. A taky nám moc nešla jedna taková hra s paní učitelkou. Taky je sranda, když se zasekává zvuk. To potom vypadá, že paní učitelka mluví jako slepice.

Eliška – Nejvíc mě asi pobavilo, když jsme byli na online hodině (v tu chvíli tam byli jen žáci) a spolužák si začal stěžovat na učitele zrovna v tu chvíli, co se připojil do hodiny.

Lucie – Na každé online výuce mě něco pobaví.

Důležité jsou i vztahy mezi lidmi. Doba je teď náročná a plná výzev pro každého. Pozorujes nějaké změny v chování lidí kolem sebe? Kamarádi, rodina, sousedi? Jak moc ti chybí setkávání se spolužáky?

Dominik – Spolužáci mně chybí hodně, když někoho náhodou potkám na ulici, jsem překvapený, jak vyrostl.

Johy – Kluci teď vypadají hodnější a nemůžou nás tak moc otravovat. Ale radši bych už chodila do školy.

Lucie – Setkání se spolužáky mi chybí moc. A určitě cítím změny chování svých kamarádů a rodiny. Přijde mi, že si každý víc váží všeho, co nám přišlo dřív úplně normální.

Julie – Možná jsou lidé více otrávení, i já mám kolikrát špatnou náladu. Spolužáci mi chybí a strašně moc mi chybí moje kroužky.

Nellča – Rodiče jsou našťvaný, že nemůžou do práce a že se tady musí se mnou rozčilovat nad úkoly. Chybí mi spolužáci a moc mi to vadí, že se s nimi nemůžu vidět.

Eliška – Moc změn v chování lidí okolo sebe nepozoruji, už jen proto, že málokdy se s někým sejdu a v rodině je vše stejné. Moji spolužáci mi chybí, i když je někdy nemůžu vystát, přece jen jsem s nimi strávila osm let a mám je ráda. Je smutné, že se předposlední rok sotva sejdeme.

Jak podle tebe zvládají výuku na dálku učitelé? Ohodnot' ty nejlepší. Na které předměty se těšíš? Jak se za ten rok podle tebe zdokonalili? Kdo je třeba nejkreativnější a v čem?

Lucie – Myslím si, že ani pro učitele to není jednoduchý. Těším se třeba na hodiny anglického a českého jazyka. Přejde mi, že jsou tyhle dvě hodiny nejvíce připravené a propracované. Určitě je znát výuka na jaře a nyní, učitelé i žáci to mají více zažitě.

Nellča – No, zvládají to asi dobře, ale mají ve škole špatné připojení, často se to seká. Nejraději mám paní učitelku Lacinovou. Vždy se těším na vlastivědu, matematiku a češtinu. Nejvíce kreativní je asi paní asistentka Vodičková a paní učitelka Štěpánková.

Eliška – Myslím si, že jak žáci, tak učitelé to nemají jednoduché. Postupně jsme se museli naučit, jak s tím vším pracovat. Občas se někde stane nějaká chyba, ale stává se to čím dál méně.

Julie – Naše paní učitelka třídní to dle mého zvládá perfektně. Ve škole mě baví skoro všechno, ale při online výuce už moc ne. Myslím si, že oproti jaru hrajeme více online her na procvičení učení. Baví mě QR kódy z matematiky, ve kterých jsou schované příklady. To jsme třeba na jaře nedělali.

Markéta – Učitelé to zvládají dobře. Nemám žádný předmět, na který bych se takhle online těšila. Těším se na to, až se všichni zase uvidíme ve škole. Myslím si, že v online výuce je nejkreativnější paní učitelka Finková, se kterou na každém online dějepise děláme nejrůznější aktivity na internetových stránkách a výukových aplikacích.

Dominik – Paní učitelka to zvládá dobře.

Johy – Učitelé to docela zvládají. Nejlepší je as paní učitelka Baudyšová a Hlušíčková. Nejvíce se těším na AJ, ČJ a ČLS. Nejlepší nápady má paní učitelka Hlušíčková, protože budeme mít online spaní ve škole a budeme hrát únikovou hru.

A na závěr mi prozrad', co si teď přeješ nejvíce, pro sebe, pro lidi kolem, pro svět...

Eliška – Prála bych si, aby se to konečně uklidnilo a vše se vrátilo do starých kolejí.

Nellča – Přeju si, aby byli všichni zdraví a koronavirus odjel.

Lucie – Určitě si nejvíce přeji pro celý svět, aby bylo všechno tak jako před pandemií a aby byli všichni zdraví.

Johy – Hodně si přeju, abychom byli všichni zdraví a aby už přestal ten covid-19, protože chci jet lyžovat a taky k moři.

Dominik – Nejvíce si přeju, aby byla ta nemoc už pryč. Abych mohl chodit s klukama venku a dělat různé věci. Třeba chodit na skautský schůzky.

Julie – Nejvíce si teď přeju vrátit se do školy. Pro všechny ostatní, aby koronavirus zmizel ze světa.

Markéta – Nejvíce si přeji, abychom se už mohli společně scházet, usmát se na sebe bez roušky, obejmout se... Prostě aby tato divná doba už skončila.

Alena Fléglová,
foto: Ladislav Stuchlík

Hodina tělocviku

Veterán 2. světové války a bývalý příslušník Vojenské policie rotmistr ve výslužbě Dalibor Knejfl oslavil nedávno 95. narozeniny. Bohužel, v době psaní tohoto článku zemřel, a proto si připomeňme nejen jeho vojenskou kariéru, spjatou zejména se službou v Itálii, ale i život po válce.

Nástup Dalibora Knejfla do vládního vojska, výcvik

Když se Dalibor Knejfl vyučil v Hořicích, krátce nato zavřeli vedoucím obchod. Za Daliborem pak přijel bratranec Karel Jurajda, který byl za první republiky štábním kapitánem, a přesvědčil ho, aby se přihlásil do vládního vojska (důstojníci z vládního vojska totiž byli napojeni na odboj). Dalibor si tedy podal žádost, dostal se do vládního vojska a začátkem října 1943 nastoupil na výcvik do Rychnova nad Kněžnou. Všichni byli prohlédnuti vojenským lékařem, byli poučeni o protiletectvé ochraně, proběhl velký úklid, absolvoval se požární výcvik, vojáci vyfasovali pušky a učili se je čistit. Na trénink ostré střelby jezdili na střílnici do Vysokého Mýta. Kromě toho „vladaři“ kopali brambory – 11. prapor měl svoje vlastní hospodářství. Výcvik probíhal také v Kostelci nad Orlicí, kde měli vojáci kasárna. Dalibor se po Vánocích přihlásil do Vysokého Mýta do telefonního kurzu, z kterého se po dokončení musel vrátit zpět ke své rotě.

Odjezd do Itálie a působení ve Fossanu

24. května 1944 dostali „vladaři“ rozkaz k přesunutí se za hranice protektorátu – Dalibor s ostatními vojáky mohli jen spekulovat, jaká bude jejich cílová stanice. 24. května 1944 vyjel z Kostelce nad Orlicí vlak směr Hradec Králové – Praha – Plzeň – Domažlice – Německo – Itálie. Na hranicích byly vojákům vyměněny protektorátní peníze za italské liry a jelo se dál – 27. května se vojáci konečně ocitli v cíli cesty ve městě Fossano. Vojáci nyní museli vyložit věci a přesídlili do piavských kasáren. Nedaleko od těchto kasáren se nacházela také kasárna Eusebio Bava, kde měli své sídlo italští „černokošiláci“ (= brigády černých košil, jednotky určené k potírání partyzánů). Kasárna De Piava a jejich místnosti byly hodně špinavé, zavšivené, plné štenic. Vojáci se sice snažili místnosti uklidit, ale hmyzu se stejně, nezavili. Dalibor i ostatní „vladaři“ prodělali krátký výcvik proti partyzánům, ale jinak žili vcelku normální život – mohli zajít do kostela, biografu nebo se jít pobavit na střílnici. Ve Fossanu se však Dalibor moc dlouho neohrál. Dne 9. června 1944 byli vojáci posláni do cílových destinací konat strážní službu.

Vzpomínka na veterána

V Lázních Bělohradě odkud pochází, se každoročně konal dětský den. Děti se vždy oblékaly tematicky, například jako Sněhurka (Daliborova sestra) a sedm trpaslíků (Dalibor spolu s bratrem Zdeňkem a bratranci), trampové, ševci nebo jako letci – táta svým synům jednou vyrobil velký model letadla, kam se Dalibor posadil a řehal řetačkou (jako motor) a Zdeněk poháněl zezadu celou konstrukci tlačím. Dalibor si také zahrál ve hře Naši furianti, účastnil se závodů na koloběžce, spolu se sourozenci a bratranci se chodil bavit na koupaliště nebo do místního parku Bažantnice. Roku 1938 se konal X. slet, na němž nechyběl ani třináctiletý Dalibor – tentokrát již cvičenec. Tento slet (především průvody Prahou) se stal národní manifestací v době fašistické hrozby.

Strážní služba a přechod k partyzánům

Rota, kde byl Dalibor Knejfl spolu se svým nejlepším kamarádem Františkem Bogdou a dalšími devíti přáteli, byla umístěna v údolí Susa, konkrétně na trati od Torina k Bussoleno-Meana. Rota dostala strážní domek po Gruzíncích, a než se tam nastěhovala, musela vše důkladně vyčistit, protože po předchozích obyvatelích zbyl obrovský nepořádek. Rota byla vybavena velice malým počtem zbraní – každý měl jednu pušku a dohromady měla stráž jeden lehký kulomet, pár ručních granátů a jednu pistoli. Protože se strážná oblast nacházela v blízkosti partyzánů, rota měla v plánu co nejdříve partyzány kontaktovat. Nedaleko strážnice stál domek, ze kterého jedné noci vyšla do hor osoba se svítilnou. Tím se „vladaři“ dovědli, že by se mohlo jednat o napojení na partyzánskou skupinu. A správně, protože jim bylo řečeno, že syn Džino je členem partyzánů. Smluvili si s ním na příští den schůzku. Džino byl ochotný předat návrh na přechod celé skupiny strážců k partyzánům veliteli partyzánské skupiny Gamberovi. 19. června 1944 se pak vyjednalo za pomoci slovníku, za jakých podmínek se přechod uskuteční. Dne 20. června 1944 byl definitivně domluven přechod k partyzánům na následující den ve 23 hodin.

Partyzánská činnost

Během krátké doby si noví čeští partyzáni osvojili život v horách spolu s italskými partyzány. Postavili si dva čtyřdílné stany a již 26. června se někteří vydali spolu s Itálií k dalšímu domluvenému přepadení strážnice – bohužel stráž zradila, nepřeběhla, navíc ještě poslala pro posily, aby partyzány společně přemohli. Čeští partyzáni dostali od svých italských přátel přezdívky – například Dalibor Knejfl byl přezdíván Bambino, protože byl velice mladý. Dne 10. července 1944 se jednotka českých partyzánů přemístila k vojenské silnici, která vedla z města Susa do města Fenestrelle. Měla za úkol zamezit používání cesty Němci, což se jí povedlo. Německé posádky se sice snažily vytláčit partyzány z tohoto piemontského horského úseku, ale partyzáni vždy vyhráli. Skupinka, kde byl i Knejfl a Bogda, obsadila malou pevnůstku na hřebenu strážné cesty, jenže po několika dnech se museli stáhnout – německým vojákům přibýly posily. Od 1. listopadu, kdy se Knejfl se skupinou přemístil na Borgatu Tessa a Valle Sangone, partyzáni „vladaři“ působili v rámci 43. garibaldi-dovské divize „Sergio de Vitis“. Následně se jednotka dozvěděla, že podle nařízení z Londýna mají být všichni cizinci v Itálii převedeni přes hranice do Francie k zahraniční armádě. Jenže čeští partyzáni z oblasti Piemontu se toho radostného okamžiku nedočkali – Němci zahájili velkou čistku hor. Ta probíhala, ale Knejflovi se podařilo uniknout. Když propuklo 5. května v Praze protinacistické povstání, vládní vojáci prosili Američany, aby je vyzbrojili a poslali do vlasti na pomoc. Nicméně Američané to odmítli a přemístili vojáky do okolí Verony. Někteří vojáci (i Knejfl) se stali členy VP – Vojenské policie. Hlídkali především velitelství u jezera a Veronu – aby vojáci či obyvatelé nedělali něco špatného. Jednou dokonce stráž čtyř vojáků, včetně Knejfla, objevila několik Čechů, kteří již měli československé pasy (padělané). Hlídky je tedy vzala na velitelství VP.

Cesta domů, snaha zůstat vojákem

První transport „vladařů“ odjížděl 21. července 1945 z Verony do vlasti. Vojáci, kteří byli za války na straně Němců, byli odvázeni stejnými vlaky, ale byli vyloženi již v Plzni. „Vladaři“ jeli až do Prahy. Hlásil se na Ministerstvu národní obrany a dostal dovolenku. Poté přišlo rozdělování. Usiloval o místo v Kostelci nad Orlicí, Rychnově nad Kněžnou či Vamberku. Bohužel vše bylo obsazeno a uvolnilo se místo pouze v Chlumci nad Cidlinou. Když tam přijel, zjistil, že tam je pouze náhradní rota. Poté byl poslán do Mladé Boleslavi. Měl na starost výcvik průzkumné čety. Po nějaké době byl převelen do Turnova, kde se stal „proviantákem“. Zažádal si také na přípravku na rotmistra, chtěl zůstat vojákem z povolání. Jenže úředníci armády mu nechťeli započítat ani den strávený ve vládním vojsku, proto se Dalibor lidově řečeno namíchnul a odešel do civilu. Tím ukončil svoji vojenskou kariéru.

Převzato z časopisu Areport,

foto: archiv, Jana Deckerová, Nikola Hdiková,

Zpracoval Michal Voska

Na stránkách minulých čísel Bělohradských listů jsme se věnovali „profesím a řemeslům v zrcadle časů“. Dnešní článek pojedná o několika málo kamenících z mnoha těch na Bělohradsku usazených, a to jen o těch, po jejichž dovedné činnosti se artefakty dochovaly do současnosti. Zvláště si všimneme rodiny kameníka Ignáce Rothe, jeho syna kameníka Josefa, ale i kdysi v Mlázovicích populárního „posíláka“ syna Františka a jeho potomků.

Kameníci BĚLOHRADSKA

kameník „Červenka“ a mlázovická „Červená pošta“

Kameník LUKÁŠ DUŠEK

První historií zaznamenaný kameník bělohradský byl **Lukáš Dušek**, který od r. 1657, kdy se čtyřiatřicetiletý oženil, hospodářil a kamenickou živnost provozoval na usedlosti č. p. 32 v P. N. Vsi. Na bělohradském panství byl v té době jediným kameníkem a právě on v r. 1657 zhotovil pro správce bělohradského panství Jana Hofmana pískovcový sakrální sloup zasvěcený sv. Norbertovi. Manželství Jana Hofmana bylo totiž bezdětné, a protože sv. Norbert je patronem takového manželství, tak správce tímto způsobem požádal svatého o přimluvu u nejvyššího s cílem dosažení otčhotnění manželky. Sloup byl vztčen u brodu, kterým silnice k Miletínu překonávala Javorku, asi tam, kde je dnes veřejné WC. Ve stol. dvacátém byl přemístěn na Malé náměstí. O kameníkovi Duškovi a jeho díle jsme podrobně napsali v BL č. 1/2016.

Kameník IGNÁC ROTHE – alias ČERVENKA

I když po Lukáši Duškovi v Bělohradě, v H. N. Vsi a i jinde žilo a v průběhu staletí pracovalo více kameníků, stopu po sobě do současnosti zanechala pouze kamenická rodina s příjmením Rothe. Přišla do Bělohradu v r. 1818 a právě v této době začátku 19. stol. se na sochách a pomnících ve městě i na hřbitově objevují iniciály, či dokonce celá jména kameníků, jejich zhotovitelů. A i kameníci Rotovi tak činili.

Kameník **Ignác Rothe** (* 1787, † 1833) se narodil při samých hranicích s Polskem na ještě dodnes existující chalupě č. p. 75 ve vsi Dolní Polubný (dnes Desná III) v Jizerských horách. Odtamtud spolu s manželkou Apolenou, roz. Grussovou ze sousedního č. p. 76 a synem Josefem přišel do Bělohradu. Nejprve bydleli v nájmu na několika bělohradských adresách, kde se jim rodily děti, než si v r. 1825 postavili v Bělohradě dřevěný přízemní domek č. p. 103. Německy mluvící Ignác, který přišel z kopců, byl pro Bělohradáky typický „skopčák“, což však neznamenal nic pejorativního, a přezdívali jej docela milou přezdívkou „Červenka“. Byli totiž důvtipní a dobře věděli, že jeho příjmení má mnoho společného s červenou barvou. A farář to neopomněl poznamenat v jednom z matričních zápisů. Nelze přehlédnout, že příjmení v průběhu času bylo jeho nositelům měněno z **Rothe** na **Rotte**, či jen **Rote** dle libovůle farářů.

Ignác „Červenka“ se svojí kamenickou prací podílel jistě na více stavebních ve městě, leč bez označení své práce či je setřel čas. Naštěstí u jednoho významného objektu v zámeckém parku stopu po sobě prokazatelně zanechal.

Zámecká oranžerie, dnes Památník K. V. Raise

Protože krátce před r. 1830 byli Ignác se synem Josefem jedinými kameníky v Bělohradě, tak právě oni dostali od hraběte Alphonse z Aichelburgu zakázku, kterou spolu s najatými dělníky realizovali. Pro nově stavěnou zámeckou oranžérii zhotovili pískovcové kvádry podezdívky se schodištěm a sloupy v průčelí, též ostění dveří a okenní parapety ze stejného materiálu. Svědčí o tom do pískovcového kvádrů jihozápadního rohu budovy vytesané iniciály s letopočtem **IR 1830** na paměť zhotovitele, kameníka (Ignáce Rothe) a roku dokončení stavby. Za tři roky nato Ignác zemřel.

Měl početnou rodinu a z jeho synů jen nejstarší Josef byl po otci bělohradským kameníkem, který zavedenou živnost převzal.

Kameník JOSEF ROTE

Ignácův syn se podepisoval již jen **Josef Rote** (* 1809, † před 1870), a jak již bylo připomenuto, byl rovněž kameníkem.

A co se dochovalo po tomto kameníkovi

Kameník **Josef Rote** zhotovil v r. 1849 řadu pískovcových sloupků k plaňkovému oplocení mezi školní a farní zahradou, o čemž nás informuje dones dochovaný první sloupek při chodníku vedle školy a na něm vytesaný nápis se jménem zhotovitele a rokem vzniku. Se znalostí historie rodu lze nápis správně číst: **Jos. Rote kam. / roku 1849.**

Za dva roky poté, tedy v r. 1851 vytesal z pískovce kvádrový sokl Božích muk, do jehož vrcholu zasadil litinový kříž zobrazující Krista na kříži. Artefakt vztyčil na začátku hráze tehdy ještě existujícího Velkého bělohradského rybníka, po jehož hrázi ještě dnes probíhá starobylá cesta k Novému dvoru a na Byšičky, dále do Lukavce či na Č. Třemešnou. Kamenické dílo opatřené vřadu vytesaným nápisem **Josef Rote kameník** financovali bezdětní manželé Cermanovi z nedalekého domku č. p. 42.

Bylo to po sakrálním sloupu stojícím na Malém náměstí a bezmála po dvou stech letech druhé kamenné připomenutí se bezdětných manželů Bohu, prosících a toužících po dětech. Bohužel v obou případech bezúspěšné. Viz i článek BL č. 1/2019.

Kristova muka na tomto místě přečkala pokojně přes sto padesát let, než je v r. 2017 zdemoloval opilý a posléze k mnohaletému trestu odnětí svobody pro pokus vraždy odsouzený dolnoveský obyvatel Petr Jansa.

Josef Rote byl dvakrát ženatý a jeho druhou manželkou se v r. 1850 stala jistě věnem dostatečně obdarovaná dvaatřicetiletá *Barbora Helena Finková* (* 1818), dcera ševce Jana Finka z Bělohradu č. p. 56 na Třetí straně. Až tehdy si manželé Rotovi na Třetí straně postavili již zděný přízemní domek č. p. 104, který se dochoval též do současnosti. Bylo to rodiště i Josefy Kuglerové, matky českého písničkáře-textaře Emanuela Brožíka, na jehož písničky „Šeříky až bílé...“ anebo „C. a k. polní maršálek“, „Vás ženy jsem líbal rád“ a další si ti starší jistě dobře pamatují a rádi si je znatují – viz BL č. 1/2017.

Posílák FRANTIŠEK ROTHE – mlázovická „Červená pošta“

Zajímavou mlázovickou postavou druhé poloviny 19. stol. byl bezesporu **František Rothe** (* 1822, † 1907 ve věku 85 let), mladší bratr kameníka Josefa. Ten se narodil v Bělohradě a v r. 1865 se v mlázovickém kostele oženil. Byl dělníkem a za manželku si vzal Františku Zedníkovou (* 1831, † 1896), dceru ševce Josefa Zedníka z Mlázovic č. p. 35. Měli spolu čtyři děti.

Jak je zaznamenáno v pamětech Mlázovic, „byl Rotte tzv. posílák“. Tato živnost v té době byla obdobou dřívějšího formanství, ale prováděnou pěší formou, a tak František všechny cesty již vykonával pěšky s trakařem. Za úplatu přepravoval drobnosti z Mlázovic na adresy po okolí či v okolních městech zboží nakupoval pro sousedy. A protože ani Mlázováci si nemohli nevšimnout podobnosti příjmení s červenou barvou, přezdívali jej výstižně „Červená pošta“. Často jej viděli, protože téměř denně byl v Hořicích, Bělohradě a též Jičíně a svou práci vykonával i po osmdesátce. V létě chodil bos. Až v r. 1891 koupili manželé Rothovi v Mlázovicích tehdy ještě dřevěný domek č. p. 70, kde dožili.

Stejně tak byl brtevským posílákem Jan Mecnar (* 1866), který však pochůzky pro Brteváky konal již jen s rancem. O něm jsme napsali v BL léto/2019 v článku Palindrom z Brtve. Rothe i Mecnar byli tak předchůdci listonošů či doručovatelů.

Pro bělohradské pamětníky uvádím, že posílák měl kromě jiných dětí i dceru Annu, která sloužila v Milíčevsi, kde se jí narodil nemanželský syn **Josef Rotte** (* 1884). Byl rovněž švec a se svojí rodinou bydlel v Bělohradě ve Vojtíškově ul. č. p. 80 (dnes dům vlastní Janákoví). Jeho dcerou byla paní **Marie Bechtoldová** (* 1907), která od svatby bydlela s manželem a rodinou a od války pak sama se svými třemi dětmi v L. Bělohradě „U Císařů“ na č. p. 102. Obživu pro sebe a děti si obstarávala jako švadlena. Docházela do rodin po městě a okolí a šila dámské či dětské oblečení. Znal jsem ji dobře, neboť i na mě šila a můj otec od svých dětských let byl přítelem jejím a i jejího manžela. V mládí byla velice hezká. Ale to je již jiná historie se vztahem k rodině Rotů a Bechtoldů, však méně radostná. A pokud někdo znal jiné osoby příjmení Rote bydlící v Bělohradě, tak připomínám, že všichni, skutečně všichni vyšli z jednoho hnízda.

A až někdy pojedete po Krkonošské silnici z Desné do Kořenova, tak před mohutnou silniční smyčkou ohýbající se vlevo k severu vás navigace jistě upozorní na č. p. 75 a č. p. 76, tedy na původní bělohradských kameníků Rotů.

Kameník Ignác Vaňura

Na náměstí od r. 1907 stojí z pískovce vytesaný meteorologický sloup zvaný „U Kadavého“, který zhotovil újezdecký kameník a sochař **Ignác Vaňura**. O jeho starobylém rodu a o něm samotném a artefaktech po něm jsme pojednali v článku: Rod s příjmením Vaňura – BL č. 4/2014.

Josef J. L. Špür; foto: autor a Ladislav Stuchlík

PROFESE A ŘEMESLA V ZRCADLE ČASU

Lékárníci

OBOR FARMACIE MÁ SVÉ KOŘENY HLUBOKO V HISTORII. ZA PŘEDCHŮDCE LÉKÁRNÍKŮ LZE POVAŽOVAT PRVNÍ ANTICKÉ LÉČITELE, KTERÝCH SI JIŽ TENKRÁT PRO JEJICH DOVEDNOST SPOLEČNOST VELICE POVAŽOVALA. DOKÁZALI LÉČIT NEMOCI A OŠETŘOVAT RŮZNÁ PORANĚNÍ POMOCÍ TOHO, CO JIM POSKYTLA PŘÍRODA. A V DOBÁCH, KDY DÍKY POSTUPNÉMU ZÍSKÁVÁNÍ ZNALOSTÍ O LÉČIVÝCH ÚČINCÍCH ROSTLIN A PŘÍRODNÍCH LÁTEK ZAČALY VZNIKAT PRVNÍ LÉČIVÉ PŘÍPRAVKY, BYLY POLOŽENY I ZÁKLADNÍ KAMENY PRVNÍCH LÉKÁREN.

VEŘEJNÝM LÉKÁRNÁM, TZV. APATYKÁM PŘEDCHÁZELY LÉKÁRNY ÚSTAVNÍ A KLÁŠTERNÍ. BYLY UZAVŘENÉ POUZE PRO SVÉ PACIENTY A PRO VÝROBU LÉČIV JIM SLOUŽILY BOHATÉ ZÁHONY VLASTNÍCH BYLINNÝCH ZAHRAD. PODROBNOU HISTORII TOHOTO OBORU JE MOŽNÉ ZHLÉDNOUT V EXPOZICI ČESKÉHO FARMAKOLOGICKÉHO MUZEA V PROSTORÁCH BÝVALÉ BAROKNÍ LÉKÁRNY V HOSPITÁLU KUKS.

LÉKÁRNÍK JE VYSOKOŠKOLSKÝ VZDĚLANÝ PRACOVNÍK, JEHOŽ ÚKOLEM PŘI PRÁCI V LÉKÁRNĚ JE KROMĚ VÝROBY LÉČIVÝCH PŘÍPRAVKŮ NA MÍRU A PRODEJE LÉKŮ TAKÉ VYSVĚTLOVÁNÍ DÁVKOVÁNÍ A POPIS ÚČINKU VYDÁVANÝCH LÉKŮ. ČASTO PŘI VÝKONU SVÉ PROFESE EXTERNĚ SPOLUPRACUJE S LÉKAŘI.

Téměř v každém městě má lékárna nezastupitelné místo a často se může pochlubit i hlubokou historií. Nenajdeme však mnoho takových míst, kde budova lékárny je natolik dominantní, že je i ozdobou města. Spodní část bělohradského náměstí se chlubí novorenesanční budovou lékárny, ve které si lékárníčinu předávají generace rodiny Černocho- vých (BL 2/2015) už od roku 1898. A jak se vyvíjel tento obor v našem městě, vypráví **paní PharmDr. Jana Roušarová**.

PhMr. František Černoch I.

Jaké tedy byly začátky vašeho rodu v lékárně U České koruny?

Dědeček PhMr. František Černoch tu lékárnickou štafetu v našem rodě odstartoval. Ještě než postavil tento dům, provozoval lékárnu na náměstí v domě č. p. 41, kde měl pronajaté přízemní prostory od hoteliéra Vlacha.

Tatínek se narodil v roce 1907 v Lázních Bělohradě. Po páté třídě absolvoval jičínské gymnázium, kde bydlel na privátě spolu s kamarády Malým a Janečkem (pozdějšími lékaři). Po studiích na univerzitě nastoupil do lékárny v Jindřišské ulici v Praze. Maminka pocházela z Náchoda a studovala také v Praze. Potom pracovala v lékárně U Anděla na Smíchově a spolu se seznámili na nějaké lékárenské sešlosti.

Když se rozhodl představit nevěstu rodičům, přijel už svému otci na pohřeb. Zůstali tedy v Bělohradě a oba převzali po dědovi lékárnu. Po znárodnění tatínka poslali šéfovat do lékárny v Hořicích (dnešní Max). Tam byl lékárníkem pan Feigerveld, a toho zase poslali do bělohradské lékárny, kde pracoval s mojí maminkou.

Nasměrovalo vás k povolání v tomto oboru dětství prožité v prostředí lékárny?

Určitě. Vždycky mě fascinovalo to zázemí lékárny. Ve zdejší lékárně byl vyhlášený Bělohradský bylinný čaj na spaní. Dodnes vidím ty speciální lopaty na míchání bylinných směsí a cítím vůni bylinek rozprostřených na velkých plachtách na půdě, které se tam pomalu sušily a překrápěly destilovanou vodou. Čaj pak byl rozvažován do sáčků a já jako malá jsem k těm balíčkům skládala příbalové letáky. Čaj byl tak vyhlášený, že byl odesílán i paní Benešové na Hrad.

Dokonce díky tomu, že všechny ty bylinky byly posílány ve velkých pytlích se známkami z exotických zemí, brácha začal sbírat známky. To já jsem byla poněkud dobrodružnější povahy. Několikrát jsem se bez ohlášení vzdálila z domu a jednou jsem i odjela na žebříáku s kočovným cirkusem, který zde byl na štaci na plácku vedle zámku. Pořád jsem k nim chodila, a když se pakovali k odjezdu, řekli mně: „Seš tu pořád, tak pojď s námi.“ Když jsme se blížili k Chotči, už vidím, jak na kole za námi uhání paní Emilka Mannová, která pomáhala našim v lékárně i v domácnosti. Tak jsem slezla a dobře to dopadlo.

PharmDr. Jana Roušarová

PhMr. Zdeňka Černochové

PhMr. František Černoch II.

Pamatuji i na vyhlášený holící krém Barych, který byl plněn do tub na speciální plniče. A v době, kdy jezdily na pobyty do lázní filmové osobnosti tehdejší doby, kupovaly ve zdejší lékárně odličovací krém. Byl tak oblíbený, že ho vozili svým kolegům do divadla nebo ho pak tatínek posílal filmovým hvězdám přímo poštou.

To vše ve mně vzbuzovalo touhu jednou se farmacii věnovat také. Na novopackém gymnáziu jsem odmaturovala v roce 1956, a jelikož pověstné kádrování v té době frčelo na plné obrátky, ke studiu farmacie do Brna jsem byla přijata až po zdoluhavých peripetiích. Promovala jsem v roce 1962 v Bratislavě a osud mě zavládl do Semil. No, a tam jsem byla „lékárníčině“ věrná až do restituce bělohradské lékárny. Sice v prvním porevolučním období jsem si od oboru odskočila ke starostování na semilskou radnici, ale s lékárnou jsem si stále udržovala alespoň minimální vztah.

Nebylo zrovna jednoduché navázat na rodinnou tradici lékárny, protože dům potřeboval nákladnou rekonstrukci. Díky odprodeji části pozemku, kde nyní stojí restaurace Na Mostě, se povedlo vrátit domu původní vzhled a zachovat tak architektonickou vizi našich předků.

Jak se obor mění v čase?

Tak, jak se mění obor jako takový, mění se i postavení lékárníka ve společnosti. Vždyť lékárník, farář, doktor a učitel vždy patřili mezi respektované osobnosti každého města. To už dnes neplatí, alespoň ne v takové míře. Možná to bude i tím, že se mezi lidmi vytrácí všeobecný respekt a úcta vůči sobě navzájem. Případá mně však, že stále přetrvává důvěřivý vztah občana k lékárníkovi, ke kterému se vždycky lidé obraceli pro radu a svěřovali mu své neduhy.

Dříve velká část léčivých přípravků byla vyráběna přímo v lékárnách a léky se připravovaly přímo před očima zákazníka. Proto původně officína (výdejní místnost) byla vybavena lékárníckými váhami se škálou přesných závaží, stojatkami neboli v lékárenské hantýrce „standkami“ různých velikostí a dalšími specifickými nástroji a náradím. Postupem času se výroba léčivých přípravků přesunuje do samostatných přípraven umístěných za oficínu, kam laik už nemá přístup.

Vždyť ještě když jsem byla v semilské lékárně, tak tam dvěma magistrům pomáhaly čtyři laborantky a ty stále něco míchaly a vařily. Třeba dětský sirup na kašel se míchal v pětilitrových nádobách, nebo tzv. Patkovo mazání s kařem, které neslo název po obvodákově z Bozkova, laborantky nestáčily vyrábět. Každá lékárna musí mít výrobu své speciality schválenou Státním ústavem pro kontrolu léčiv a dodržování dávkování a výrobního postupu je přísně kontrolováno.

Dnes se však v lékárnách připravuje léčiv minimálně. Léčivé přípravky a léky jsou vyráběny průmyslově a nabídka je hodně pestrá. Lék s téměř shodným složením vyrábí i několik výrobců, kteří mají zastoupení v každém kraji nebo okrese. Když objednáme lék do 10 hodin dopoledne, většinou ve dvě odpoledne ho už máme zde, jinak ho doručí do šesti ráno. To za rodičů bylo doručení léku do týdne nebo si pro požadované zboží jezdil tatínek přímo do Prahy sám.

I výdej léků na předpis prochází změnami. Dřívější papírové recepty vystavené lékařem jsou digitalizovány. Dnes je předepsaný lék zaevidován do systému a vydáván na základě identifikace QR kódem, popř. k vydání postačí jen občanský průkaz.

Kam obor lékárníka směřuje?

Už teď jsou lékárny sdruženy do nadnárodních řetězců, potravinové doplňky, kojenecká mléka a dětské výživy jsou běžně k dostání v potravinových marketech a jejich prodej se stále více přesunuje na e-shopy. Z lékáren se stávají výdejny léků a podíl druhotného sortimentu – zdravotní obuvi a různých pomůcek – se zvyšuje.

Ale jakým směrem se to vše bude ubírat, je fakt těžké předpovědět. Rozhodně do distribuce a výroby léčiv bude dále pronikat digitalizace. A jen čas potom ukáže, zda se vše posune k bezkontaktním automatům, nebo bude vyhledáván lékárník, který dokáže poradit.

Pravdou však je, že dokud bude lidstvo léčit své nemoci, bude i poptávka po farmaceutických přípravcích.

V současnosti chod lékárny zajišťují Mgr. Alice Krupková, Mgr. Jaroslava Knapová, Mgr. Monika Brožová a laborantka Jana Hönllová. Pomyslný kolik rodinné štafety lékárníků přebírá na čtvrtém úseku od své maminky paní Eva Brillová, které jsem se zeptal, jak covidová epidemie a přijatá vládní opatření ovlivňují provoz lékárny.

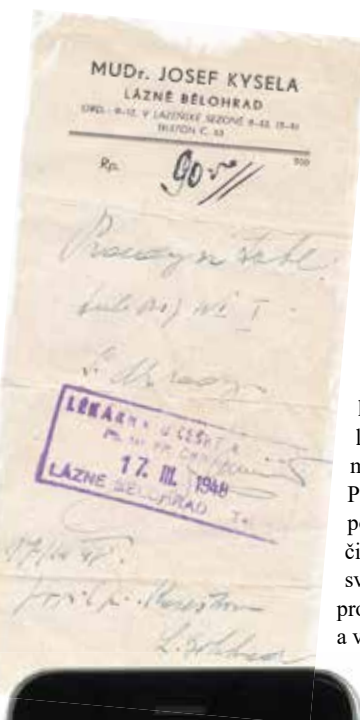
„Prodává se jiný sortiment zboží. Protože je minimum klasických chřipek, je i malý zájem o běžně prodávané léčivé přípravky. Je ale zvýšená poptávka po dezinfekci, rouškách a v poslední době po respirátorech. Poslední dobou se také lidé nejčastěji dotazují na to, jaké mají mít doma připravené léky pro případ karantény nebo pozitivního testu.“

Hned na jaře jsme umístily volně přístupný dávkovač s dezinfekcí a nechaly si nainstalovat stěnu z plexiskla oddělující obsluhu lékárny od zákazníků, kteří vstupují jednotlivě a dodržují rozestupy. To je asi maximum, jak můžeme preventivně snížit riziko šíření nákazy. My se zde střídáme, abychom v případě onemocnění některé z nás dokázaly zajistit alespoň nejnutnější obsluhu. Ono totiž v lékárně jde obtížně upravit otevírací dobu jen na nějaké minimum. Prostě v lékárně a v potravinách zákazník z home office obsloužíte těžko.“

Jaroslav Voves,
foto: autor a archiv

Eva Brillová

BĚLOHRADSKÉ *reflexe* Eduarda Čelíše

COVID VERSUS VORŠOUF

Ať chci, či nechci, mým únorovým reflexím dominují covid-19 a vyhrnování napadaného sněhu. O tom prvním je mnoho ve zprávách i novinách, a tak, vážení, přináším to druhé:

„Kluci, vemte si u dveří voršouf a běžte vyhrnovat na dvůr a z chodníku sněh! Přes noc ho hodně napadlo,“ nařizuje nám s bráchou před léty máma. Voršouf, tak se dřevěnému vyhrnováku, hrablu na sněh, říkalo. Voršouf podle němčiny i české dřevěné lopatě na obilí.

Ted' je prosinec 2010 a chumelí a chumelí. Co taky má sněh jiného dělat. Vyhrnuji ten krásný prašan z chodníku, z hlavní cestičky do našeho baráku, z dvoukolejky do garáže i z pěšinky k popelnici a ke krmítku pro ptáky. Dokonce dělám i cestičku k sousedce Slávce, aby se jí líp chodilo k nám na kafe a na kus řeči. Už neříkáme voršouf, ale vyhrnovák, a koupili jsme ho za stovku na podzim v polské Kudowě. Vyhrnovák je plastový, modrý, a zdaleka nemá kvalitu elegantního černého nářadí se žlutou rukojetí od firmy Fiskars, které má soused Pepa Novotný, co tak zbožňuje fortelný vercajk. Mně ale „polák“ stačí.

„Tahle práce není vůbec pro spisovatele,“ volá na mě lyžařka Hanka, když jde kolem se svým psím miláčkem, a já dobře vím, že její volání na mě je hodně ironické. Já a spisovatel! Fajn hláška, říkám si v duchu a oba se smějeme na celou naši Macharovku a přilehlou ulici Na Zátíši.

Uložím vyhrnovák do garáže a sedám k počítači. Hned tu krátkou, banální story mejluji Stanovi Rudolfovi do Brandejsa, hopsa hejsa! Než si uvařím kafe a ke kafičce si dám něco na zub, mám mejl zpátky:

„Hele, Eduarde, já jsem dnes vyhrnoval sněh třikrát a knížek jsem napsal přes padesát. A před léty jsem viděl v Treťjakovské galerii obraz, na kterém Lev Nikolajevič Tolstoj v Jasné Poljaně oře pluhem se zapraženými voly. A to byl nějaký spisovatel!“

„Jo, Lev Nikolajevič, mistr mistrů, ale taky pak umřel na železniční stanici Astapovo, tak ho ta orba s voly zmohla!“ mejlově odpovídám do Brandejsa, hopsa hejsa. Mrknu do odeslané pošty, zda je vše oukej, a vyrazím s voršoufem opět před barák.

Sněh nepřestává padat.

To byl prosinec 2010. Leden 2021 je obdobný a překrásně bílý.

Ať ten svinský covid zmizí a z oblohy se snáš jen bílý prašan.

MĚSTO LÁZNĚ BĚLOHRAD NABÍZÍ

POMOC SENIORŮM PŘI REGISTRACI NA

OČKOVÁNÍ PROTI COVID-19

Vážení spoluobčané,
od 15. ledna 2021 je možné, aby se zájemci o dobrovolné očkování proti COVID-19, kterým je 80 let a více, hlásili do „Centrálního rezervačního systému“.

Město Lázně Bělohrad proto nabízí pomoc seniorům, kteří nemají možnost se na očkování registrovat, tzn. nemají nikoho z rodiny ani žádnou jinou blízkou osobu, která by jim byla při registraci nápomocna, případně je zaregistrovala.

V tomto případě se můžete obrátit na sociální pracovníci Mgr. Simonu Davidovou, která vám s registrací pomůže.

Obracejme se také na vás, kteří do této skupiny seniorů nepatříte a máte možnost pomoci, buďte všímaví vůči svému okolí a sousedům a nabídněte svoji pomoc v rámci svých možností. Pojďme společně chránit ty nejohroženější, očkováním zastavit šíření epidemie, abychom se mohli co nejdříve vrátit ke klidnějšímu životu.

MGR. SIMONA DAVIDOVÁ

Sociální pracovnice města Lázní Bělohradu

778 527 179

Volejte v pracovní dny od 9:00 - 11:00 a 14:00 - 16:00

Evidence obyvatel města Lázní Bělohradu

Podívejte se, jak se vyvíjí demografická situace v Lázních Bělohradě

K 31. 12. 2019 3.609 obyvatel

Události v průběhu roku 2020:

Narození – 21

Zemřelí – 35

Přistěhovaní – 80

Odstěhovaní – 63

K 31. 12. 2020 3.612 obyvatel

Lázně Bělohrad – 1926

Dolní Nová Ves – 312

Horní Nová Ves – 579

Prostřední Nová Ves – 314

Brteč – 150

Dolní Javoří – 19

Hřídolec – 104

Lány – 179

Uhlíře – 29

Výsledkem je přirozený přírůstek 3 osob

DO STOMATOLOGICKÉ ORDINACE V OSTROMĚŘI HLEDÁM ZDRAVOTNÍ SESTRU/INSTRUMENTÁŘKU

NABÍZÍM:

klidné a stabilní zaměstnání

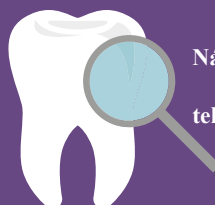
odpovídající hodnocení

práce 4 dny v týdnu

6 týdnů dovolené

Nástup možný od dubna

tel.: 605 185 669

KOMPENZAČNÍ POMŮCKY – pomocník v domácím prostředí

Léčit se, rehabilitovat v domácím prostředí, mít kolem sebe rodinu je velmi důležité pro zlepšení zdravotního a psychického stavu seniorů, lidí po úrazu nebo lidí se zdravotním postižením.

Polohovací elektrické postele, invalidní vozíky, chodítka, motomechy, schodolezy, zvedáky, koupelnové programy a veškeré další druhy kompenzačních pomůcek lze zapůjčit v rozsáhlé půjčovně v Nové Pace. Život bez bariér, z. ú., tyto pomůcky nabízí, zároveň může zajistit svoz i odvoz vlastní dopravou přímo do místa bydliště zájemce.

Půjčovna v Nové Pace je v provozu již 15 let, má k dispozici více než 190 různých rehabilitačních a zdravotních pomůcek. Výhodou je možnost profesionálního poradenství všem, kteří mají o pomůcku zájem. To znamená, že koordinátor půjčovny vybere spolu se zájemcem vhodnou kompenzační pomůcku, zaškolí, jak ji používat, zajistí případný odvoz do místa bydliště včetně montáže či demontáže při odvozu. Novinkou pro rok 2021 jsou i tzv. balíčky, které obsahují základní pomůcky při péči, kterými jsou pleny různých velikostí, ochranné pomůcky a další hygienické vybavení. Mnohdy z hospitalizace je propuštěn pacient do domácí péče a rodina, než si zakoupí potřebné vlastní vybavení, ocení mít tento balíček k dispozici.

Půjčovna se nachází v Královéhradeckém kraji, v Nové Pace, Opolského 165 v areálu bývalého kláštera. Pomůcky lze zapůjčit do všech míst v ČR. Na www.zbb.cz jsou aktualizovány informace týkající se půjčovny. K dispozici jsou téměř všechny pomůcky i drobnosti, které zajistí mobilitu, soběstačnost, komfort pro všechny, kteří musí trávit na lůžku většinu dne. Ceník zápůjček je zveřejněn na našich webových stránkách včetně kontaktu na koordinátora půjčovny. V současné době je velmi důležité zajistit těm, o které pečujeme v domácnosti, ty nejlepší podmínky. To je základ pro psychickou pohodu a zlepšení zdravotního stavu.

Na tuto službu navazuje bezplatná služba sociálního poradenství. Pracovníci mohou poskytnout důležité informace v oblasti, jak a kde vybavit příspěvky pro osoby se zdravotním postižením. K dispozici je i nová brožura pod názvem „Rady pro začátečníky“. Informace popisují vybavení příspěvků na péči, invalidní důchod, příspěvek na mobilitu, průkaz ZTP, získání finančních příspěvků na zajištění pomůcek, úpravu bezbariérovosti v domácnosti a mnohé další rady. Mnozí tento publikační materiál ocení a rychleji se mohou orientovat. Někteří potřebují pomoc s vybavením poukazu na získání vlastní kompenzační pomůcky, jiní potřebují poradit, jak konkrétně zajistit bezbariérový přístup do domu nebo jak upravit domácnost pro člena rodiny, který se pohybuje na invalidním vozíku. Díky dlouholetým zkušenostem umíme tyto drahocenné rady předat.

Život bez bariér, z. ú. Nová Paka

Poděkování

Pečovatelská služba Lázně Bělohrad děkuje manželům Lorencovým, majitelům restaurace Na Mostě, za ochotu a vstřícnost s poskytováním obědů pro klienty PS, když v této nelehké době bylo ukončeno poskytování služby ze strany Lázní a. s.

Bc. Lenka Bičíšřová, DiS.

STŘECHY

Z&L Kundrát
Lázně Bělohrad

739 013 876, 731 554 243, www.strechykundrat.net

KAMENICTVÍ

Ueverka

Miletín 250

telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

ZATĚSŇUJEME

dřevěná a plastová

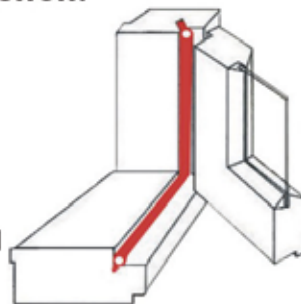
OKNA - DVEŘE

historických budov, škol, domů, bytů, chalup

**Provádíme montáž
trubičkového těsnění**

VÝHODY:

- zabrání ztrátám tepla
- úspory energie
- snižuje hluk zvenčí
- brání prostupu prachu
- snižuje opocování skel

SERVIS:

- demontáž kovotěsu
- promazání kování
- výměna těsnění za nové i u plastových oken

TYPY DŘEVĚNÝCH OKEN:

- kyvná, špaletová, eurookna

www.zatesnujeme-okna.cz

zde naleznete videoukázku naší práce

Jiří Průša
tel.: 733 260 927

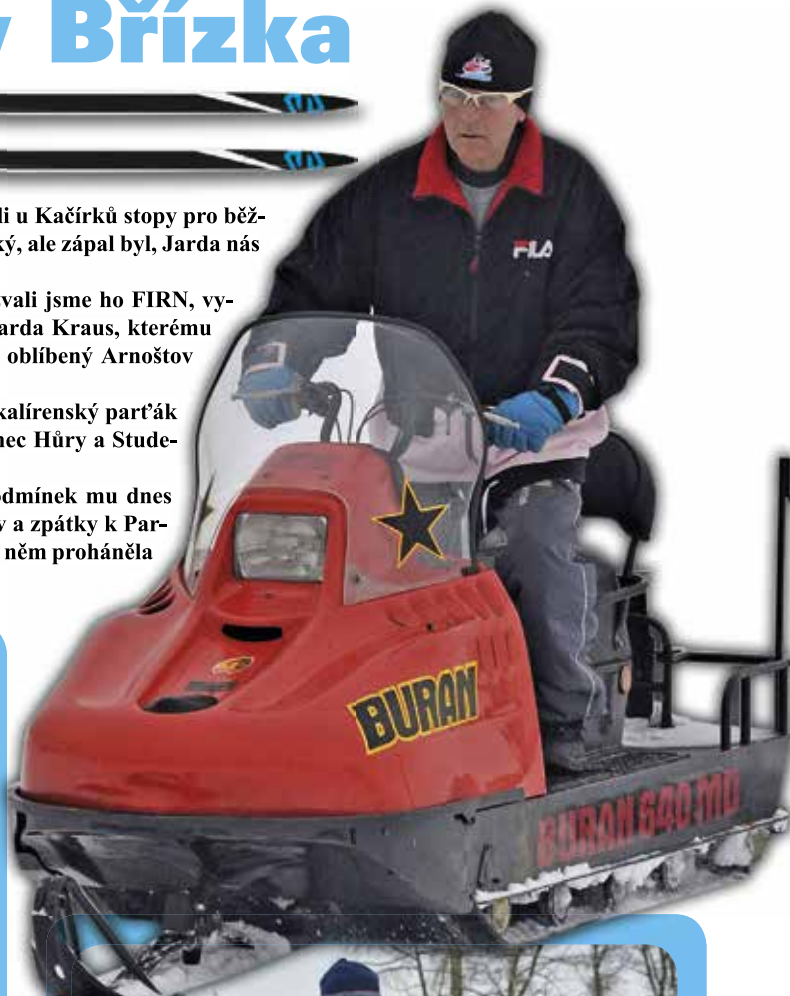
OPĚT STOPY **Jirky Břízka**

Už je tomu dobrých čtyřicet let, kdy jsme s Jardou Krausem dělali u Kačírků stopy pro běžky. Na sánky jsme měli napojeny dvě lyžičky. Způsob hodně amatérský, ale zápal byl, Jarda nás Bělohradáky krásně běžkařsky „zblbnul“.

Později jsme si jako lyžařský oddíl pořídili sněžného skútra, nazvali jsme ho FIRN, vyrobili ocelové kopyto, které tvořilo vlastní stopu. To už bylo Něco! Jarda Kraus, kterému jsem dělal pomocníka, vyřiznul stopy pod Hůrou i Popluží, na náš oblíbený Arnoštov Máslových a pro lesácké závody Josefa Preuslera i na Zvičině.

Štafetu výrobce běžeckých stop převzal od Krause Jirka Břízek, kalírenský parták místního Depragu, velký pečlivák a lyžařský instruktor. Skiodchovanec Hůry a Studenova, elegant na běžkách i sjezdovkách.

Jirka Břízek dělal několik tras. Z důvodu horších sněhových podmínek mu dnes zůstalo „to jeho kolečko“ – od Kačírků kolem Schanielových na Brtev a zpátky k Pardoubku a na Kačírák. Okruh má tři kilometry a letos se čtrnáct dní na něm proháněla slušná řádka místních i vzdálených běžkařů.

Jirka Břízek

„Před patnácti roky koupilo město nového skútra – BURANA 640. Jako všechny ruské mašiny i tahle hodně žere. Obzvlášť, když za sebou táhnu ocelový kopyto. Smykem dělám stopy pro bruslaře, kopytem pro klasiku. Kdysi jsem pro klasiku jezdil dvě stopy, teď jsem rád, když udělám jednu, se sněhem je to dost špatný.“

Naposledy jsem vyjel v lednu 2017, celý měsíc byly slušné podmínky. Už jsem skoro čtyři roky v důchodu a těším se, že budu mít tedy dost času na děláni stop, svatý Petr tam nahoře nám na Bělohrad peřinu dlouho nenadělil, a když ano, druhý den přišla obleva.

Většinou na okruhu, říkám mu Městské stadion, lítají bruslaři, možná jich jsou dobré dvě třetiny. Jsou rychlí, vyniká Martin Voňka z jilemnického lyžařského gymplu, mladý Kraus z Manžurska v rámci zimní přípravy cyklisty, rychlá a vytrvalá Jára Záveská. Starým, vlastně starším běžkařům vévodí nestor Podkrkonoší Láďa Khun, nestárnoucí Hanka Rýdlová, běžkařský borec minulosti Leoš Lejdar i nějaký Eda Čeliš.“

Hana Rýdlová

„Když napadne, a to je v posledních letech málokdy, tak se nemohu dočkat stop Jirky Břízky. Jsou perfektní. Nejlepší úsek, vysněžený je před Brtví. Letos jsem si udělala radost, pořídila jsem si běžky Peltonen s nanogripem. Není třeba je mazat a dovolují skluz i odraz na jakémkoliv sněhu. Vřele doporučuji.“

Krásně se těch 14 dní běžkovalo na Břízkově Městském stadionu. Dokládají to i následující fotografie.

Jenom škoda, že když tlučám tyto řádky do klávesnice, stopy na tříkilometrovém okruhu den ze dne mizí...

Eduard Čeliš, foto: Roman Kunčik

foto: Jaroslav Voves, Ladislav Stuchlík

Historické fotky z Lázní Bělohradu

1

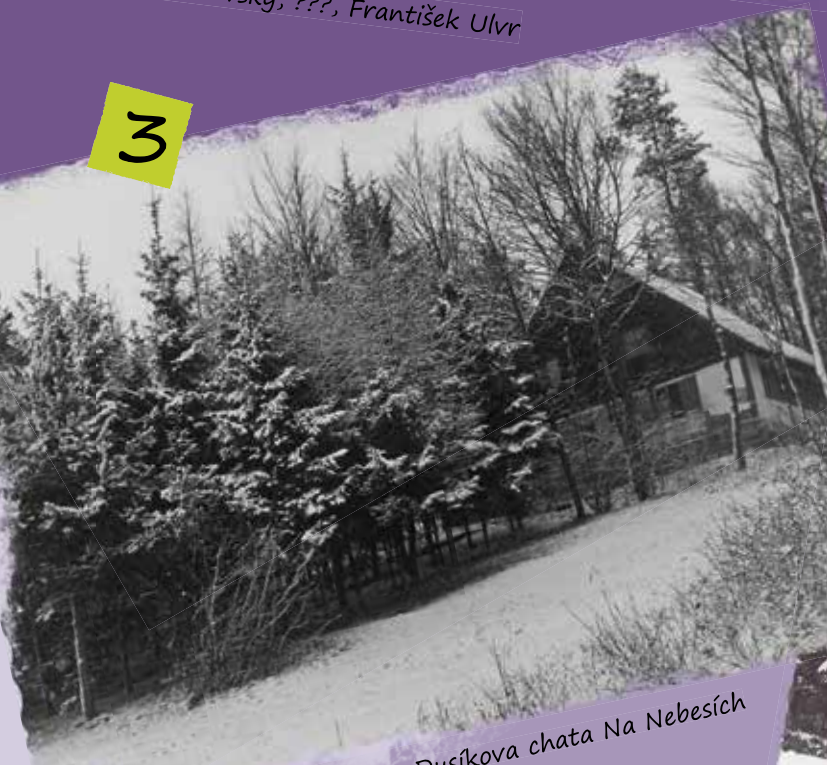
Zima 2. 3. 1924
Josef Čerovský, ???, František Ulvr

2

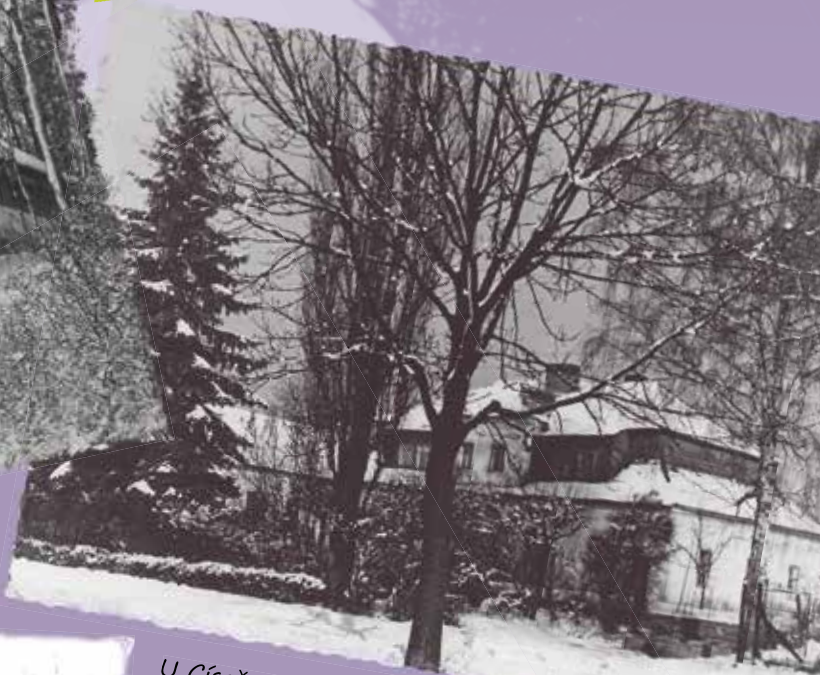
Původní vzhled sálu v Lázeňském hotelu

3

Dusíkova chata Na Nebesích

4

U Císařových na Jiráskově nábřeží 1958

5

Bělohradská zima v roce 1909

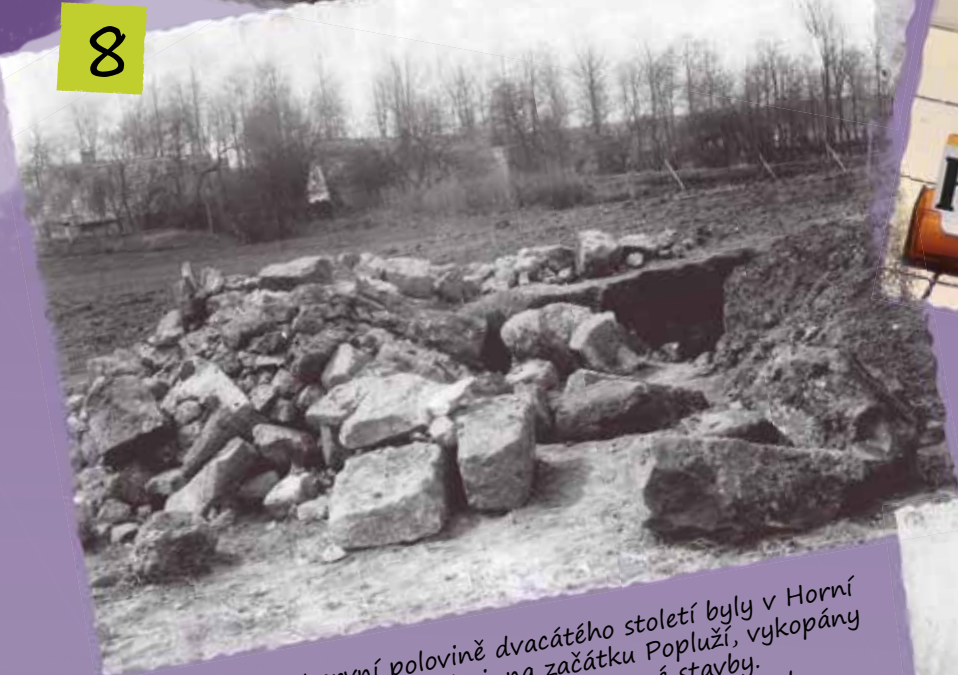

6

7

8

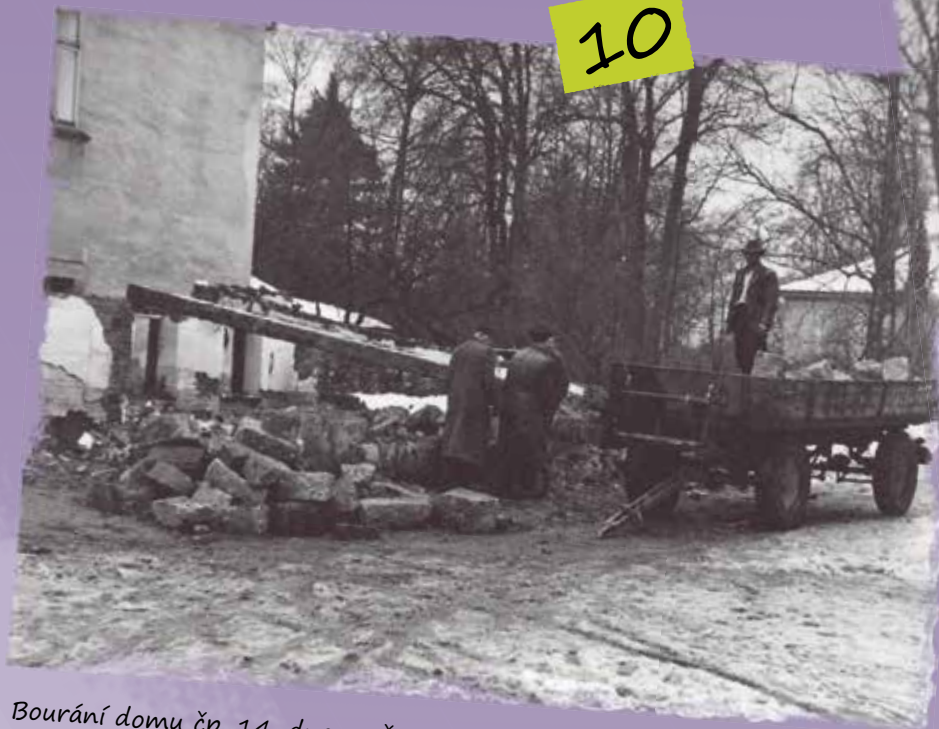

9

6,7,8 — V první polovině dvacátého století byly v Horní Nové Vsi za Maternovými, na začátku Popluží, vykopány pozůstatky rozsáhlejší kamenné stavby. U ní byl údajně nalezen velký, kovový korbel.

10

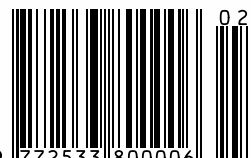

Bourání domu čp. 14, dnes pošta

Sáňkování U Iva 1913

ISSN 2533-8005

9 772533 800006

02